

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 148 (3012) szám

KERESZTENY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, 1942 július 4

A magyar hadsereg megkezdte támadó hadműveleteit

Már a támadás első napján áttörték a szovjet erődvonalát. Körülzártak több ellenséges sereget

A Magyar Távírtati Iroda jelenti: 9-ik számú hadijelentés. A honvédező-
kar főnöke közli:

Június 28-án a német egységekkel megerősített magyar hadsereg meg-
kezdte támadó hadműveleteit. A téli hónapok alatt műszakilag erősen ki-
épített és makacsul védelmezett ellenséges állások áttörése, már a támadás
első napján sikerült. A nyitott részen át előretörő csapatok július 3-án felvet-
ték az érintkezést a délről előretörő német kötelékekkel. A hadműveletekben
különös sikerrel működtek közre felderítőrepülőgépeink. Egyenként szállva,
több ízben harcbekeveredtek a feladatuk végzését gátolni akaró ellenséges
vadászkötelékkel és a keletkezett légi harcokban összesen hat ellenséges
vadászgépet lőttek le. Egy felderítő gépünk nem tért vissza.

A MTI jelenti: A honvédezőkar fő-
nökének ma kiadott 9-ik számú hadi-
jelentéséhez magyar katonai körökben
a következő kiegészítő részleteket köz-
lik:

A keleti hadszíntéren megindult tá-
madó hadműveletekben az ott harcoló
magyar seregek is kezdeményezően
működtek közre az első pillanattól
kezdve. Csapataink ütőképességére, ki-
váló szellemére, valamint támadásaik
lendületére jellemző, hogy az ősz óta
erősen kiépített ellenséges védőövezet
áttörése néhány óra alatt megtörtént.
A honvéd seregek előtt húzódtott
szovjet-vonal áttörése után máris újabb
bekerítő hadművelet körvonalai bonta-
koztak ki és azóta a magyar erők
mintegy 60-80 kilométeres előretöré-
sével kapcsolatosan sikerült is a meg-
támadott ellenséges seregek egyes
részzeit körülzárnai. A kiválóan harcoló
honvédkötelékek sikereinek mértékét
még fokozza az a körülmény, hogy
credményeiket a gyakori tyári zápo-
rokban felzót és ezért alig járható
földutak rossz közlekedési viszonyai
között érték el. Megállapítható, hogy
az ellenség ősz óta mindent megte-
arcvonalának megerősítése végett. A
fő védelmi övezet mögötti elterülő te-
rep egyes részeit ugyancsak kiépítette
a leghatásosabb védelemre. A fonto-
sabb helységek előtt nagyszámú harc-
kocsi árokkal akarta feltartóztatni a
szövetséges erők esetleges előretörését.
Mindezek a korszerű háboru erődíté-
sekké kiépített hátsó támpontok is
most egymás után kerültek csapataink
birtokába. Repülőink a földi kötelékek
áttörését példás bátorsággal támogat-
ták, majd üldözésbe menve át, szaka-
datlan bombatámadásokkal vetették
rá magukat a visszavonuló ellenséges
oszlopokra és a magukat szívesen vé-
dő szovjet utóvédre. A főlényes kor-
szerű kiképzés már az első órákban
megnyilatkozott. Jellemző példája en-
nek, hogy a légitvekenység során az

egyik felderítő gépünket egyszerre öt
szovjet vadászgép támadta meg és eh-

ből a küzdelemből is, a vadászgépek-
nél természetesen gyengébben felsze-
relt magyar felderítőgép került ki
győztesen. Ez a gépünk ugyanis rövid
harc után lőtte egyik támadóját, mi-
re a többiek abbahagyták a harcot. Lé-
gi felderítő egységeink különben egy
nap alatt 4 ellenséges vadászgépet lő-
ttek le feladatuk teljesítése közben. A
4 szovjet vadász közül hármat ugyan-
az a felderítő gépünk egymagában
semmisített meg.

Az angolok Egyiptomtól hadüzenetet sürgetnek a tengelyhatalmak ellen

Az Esti Ujság írja: Szófiából érkező
jelentés szerint az angol nagykövet az
elmúlt héten több ízben megjelent Fa-
ruk királynál és kérte, hogy Egyiptom
üzenjen hadat a tengelyhatalmaknak.
A király a brit kérést minden alkalom-
mal elutasította, azzal, hogy a követ
forduljon a kormányhoz. Faruk király
egyébként az ország egyházi vezetői
előtt kijelentette, hogy sem ő, sem csa-
ládja nem hagyja el népet, melyben

korlátlanul bizik. Egyiptom semleges
ország és az is marad.

A Pest írja: A Neue Zürcher Zeitung
berlini tudósítójának jelentése szerint
a német és az olasz haderő most
Egyiptom „zöld kapujához” közeled-
nek. Valószínűnek tartják, hogy a tá-
madó hadműveletek nemcsak a part-
vidéken folynak, hanem Egyiptom fő
részeire is kiterjednek.

Nahas pasa kiáltványa a tengely- hatalmak hivei ellen

Nahas pasa egyiptomi miniszter-
einek a képviselőházhoz intézett kiált-
ványában figyelmeztette a lakosságot,
hogy felelőtlen híreszteléseknek ne ad-
jon hitelt s megfenyegette a szabotáló-
kat, hogy 3-15 évi kényszermunkával
sajtják őket. Fejszólitották őket, hogy
működjenek közre a szökevény hadi-
foglyok elfogásában és azon országok
polgárainak letartóztatásában, ame-
lyekkel Egyiptom a diplomáciai kap-

csolatokat megszakította. A miniszter-
einek a brit nagykövettel folytatott
megbeszélésén az követelte, hogy a há-
boru után állítsák vissza Egyiptomnak
függetlenségét. A nagykövet először el-
utasítá álláspontja helyezkedett, de kés-
őbb közölte, hogy az angol kormány
elfogadja a követelést, ha Egyiptom a
háboru alatt lojálisan teljesíti a Nagy-
britanniával kötött szerződés követel-
ményeit.

Csungking minden összekötteté- sét elvágta a külvilágtól

Nanninból jelenti (MTI). A Stefani
Iroda jelenti: Miután a japán csapatok
megteremtették az összeköttetést a Han-
kauból és Szucsangból érkezett két had-
oszlop most két havi hadművelet és 800
kilométeres menetelés után elfoglalta
azt a vasutat, amely Kianszit a tenger-
rel köti össze. Ennek következtében
Csungkingnak már nincs összeköttetése
a tengerparttal. Japán katonai körök
nagy jelentőséget tulajdonítanak e had-
műveleti sikernek és megállapítják, hogy
ezzel a háboru első szakasza lezárult

Japán tehát ép úgy, mint a tengelyhatal-
mak, nagyarányu hadivállalkozásával
nemcsak széttröte azt a gyűrűt, amely-
lyel őt akarták körülvenni, hanem sike-
rült el is szigetelni ellenfeleit. A ja-
pán tájékoztató hivatal főnöke kijelen-
tette a Stefani Iroda munkatársának,
hogy Északamerika és Oroszország kö-
zött megszűnt az összeköttetés. Burma
elfoglalásával pedig Indiától is elzár-
ták Csungking Kinát. Ezzel Csungking
Kina teljesen el van vágva a külvilá-
gtól.

Törvényalkotás a mezőgazdaság fejlesztéséről

Irta: Dr Paál Árpád

Még múlt év végén történt, hogy az
ország folyó évi költségvetése tárgyalá-
sakor tudomást vehettünk, milyen óriási
befektetéseket tervez a kormány a me-
zőgazdaság fejlesztése érdekében. A
földművelésügyi miniszter bejelentette,
hogy egymilliárd pengő összeget fog-
nak beruházni a legközelebbi tíz eszten-
dő alatt ennek a fejlesztési program-
nak a megvalósítására. A milliárdos
beruházás első részlete már az idei költ-
ségvetésben benne van. A korábbi évek
költéséit is megtartva, ezeken felül
százmilliónál is nagyobb összegű többlet-
tel jelzi a földművelésügyi új költség-
vetés, hogy már ebben az évben meg-
kezdik a nagy beruházást a magyar föld
termőképessége érdekében.

Még akkoriban, a múlt év végén be-
terjesztette a földművelésügyi kormány
azt a törvényjavaslatot is, mely a mező-
gazdaság fejlesztéséről szól, s rendszér-
be foglalja össze, hogy úgy földművelé-
ügyi igazgatásban, mint népi teljesítme-
nyekben miféle célokat kell elérni. An-
nakidején erről a törvényjavaslatról már
részletesebb ismertetést hoztunk. Lé-
nyege a törvényjavaslatnak, hogy rész-
letekbe hatolva, a faluk népéig elérke-
zően szervezetet ad a mezőgazdasági
termelés irányítására, biztatására, támo-
gatására. Megszervezi a dolgos szorgal-
mat, melyet megkíván minden földrés-
leten, minden tulajdonostól. Együttal
intézményeket ad, melyek útján a nép
gazdasági művelését szolgálja, a terme-
lést gyakorlati útmutatásokkal, mint-
gazdaságokkal, kísérletek sikereinek a
közlésével segíti, s a kisgazdaságoknak
is lehetővé teszi, hogy a termelésben
mind korszerűbbek legyenek, s mind
jobban boldoguljanak.

A jó munkaeredmények kellő értéke-
sítése és jutalmazása felül is intézmé-
nyesen gondoskodni kíván ez a törvény-
javaslat. Amint hogy a jó munkaeredmé-
nyek nagy előfeltételeiről, a talajjaví-
tásról, a vízrendszer termékenyítő ki-
fejlesztéséről, a fásítás célszerű elővitel-
léről, aztán az állattenyésztés, a trágyá-
zás, a jó vetőmag, a gépesítés gondjai-
ról is intézkedik; ezekben mind kitűzi
a célokat és fölépíti a gondoskodó szer-
vezeteket. Együttal arra nézve is elő-
írásokat tesz, hogy a magángazdaságok
hogyan kapcsolódjanak bele szervezen és
kötelességtudóan a földért folyó és a
földtől függő országos, tervszerű együtt-
működésbe. Hivatali rendszer és nép-
társadalmi élet összefogása az, ami a
törvényjavaslat által tervezett intézmé-
nyeken és munkakörökön keresztül ki-
tárja a maga nagy körvonalait, s e kör-
vonalakban a teremtő, az alkotni akaró
mozgást. A célszerűséget, a gyakorlatias-
ságot, az ország földjéért való kötele-
séget, e kötelességteljesítés erkölcsét.

A törvényjavaslatot most, e hét köze-
pén vette tárgyalás alá az ország kép-
viselőháza. Talán első tekintetre úgy
tűnik föl, hogy éppen most, a háboru

Utazásnál
a változó életmód zavarja a rendszeres étkezést. Ez émelygést, fejfájást okoz. Ne felejtse, hogy utazáshoz szükséges a jó hashajtó.

DARMOL

leglázásabb napjaiban, s itthon az aratás időszakának legmunkásabb elfoglaltságai között az érdeklődést más lekövettségek tartják lefogva, mintsem a törvényalkotással való törődés. Csak hogy ez a törvényjavaslat, amiről most tárgyalnak, éppen a háború által fölkaavart életproblémákra gondol, s éppen az aratások jövőjéről, azok további még nagyobb lehetőségéről akar gondoskodni. Beletartozik a mai mély megrendülések hullámzásába, s együttes megnyilvánulás azzal a lázassággal, ahogyan most az emberiség élete küzd a jövődök új kialakulásáért.

A magyar kormányknak most, éppen a mostani lázas idők iramához igazodóan szüksége van, hogy megkapja a felhatalmazást a nép gazdálkodásának erősebb, belenyúlóbb irányítására. Egyrészt az országos költségvetés már rendelkezésre adta a milliárdos beruházási költség első részletét, s azt úgy kell felhasználni, hogy általa a mezőgazdaság fejlesztésére vonatkozó tervgazdálkodás már érvényesüljön. Másrészt éppen a háború miatt szorosabban kell fogni a gazdálkodást, s az ország termelő tevékenységét ki kell ragadni úgy a tanácstalanságból, mint az önző kapkodásokból. Gondoskodni kell nemcsak a háború által kívánt belső ellátásról, de egyúttal arról is, hogy a békére való átmenetet is meg tudjuk találni. Ne legyünk addig olyanokká, akik elszórtak a rendes munkától, vagy elhasználták a jövő békemunkához szükséges készleteket.

Mint hogy éppen a mezőgazdaság az alapja az ország gazdasági életének, nyilvánvaló, hogy éppen a mezőgazdaság terén, s éppen most, a háború óriási gondjai között kell az állam gyors beavatkozása. Most kell az irányító parancs, az országban a mezőgazdasági termelésre való nagy megszervezése. Erre utalt a földművelésügyi miniszter is, mikor a mezőgazdaságfejlesztő törvényjavaslat tárgyalásának megkezdésekor kiemelte, hogy az egész fejlesztési tervnek vannak olyan részletei, melyeket azonnal, már most kell foganatosítani. Kiemelte, hogy már most azonnal meg kell tenni az előmunkálatokat a többtermelésre, s még arra, hogy a többtermelésen túl a jobb termeléssel is helytállhassunk. Ennek az előkészületnek avégett kell megtörténnie, hogy a békére való átmenetünk erőteljes, életrevaló legyen, s mikor a béke új gazdasági versenyfutásai megindulnak, azokban mi is előre tudjunk jutni.

Addig is a mai idők szükségében nagyon benne van, hogy semmiféle földterület megmunkálatlanul ne maradjon. A törvényjavaslat a szomszédok munkáját, mások felszereléseinek és dolgos kezének az igénybevételét is lehetővé kívánja tenni, hogy a munkálatlan területeket is termelésbe vonja. Nagy mozgósításokat tesz lehetővé, hogy az egyesek tehetetlenségét vagy gyöngébb teljesítő képességét kijavítsa. A gyors tevékenység között a miniszter ezt már felfejezte, s a mezőgazdasági műveltség általánosságát is olyannak mondotta, amiben szükséges a gyors teendő. A jobb falusi gazdákat is már most kiválasztják, hogy a mezőgazdasági közigazgatásban a községek irányító elöljárói legyenek. A most megvalósítandó gyors teendőknek ezek a vázlatos elképzelései.

A békére való átmenet tervei pedig már mind határozottabb körvonalúak kezdenek lenni. Az új Európáért há-

rom nagyhatalom is verseng, s a közép-európai és délkelet-európai térségeket mindenik úgy veszi számba mint ahol különösen a mezőgazdaságnak és a bányászathoz nagy szerepe. A magyarországi gazdasági területe is beletartozik ebbe az ekként számbavett közép-kelet-európai térségbe. Nagy világerők fogják irányítani azt a folyamatot, mely arra akar majd törekedni, hogy a világrészek először magukon belül szerveződjenek nagy gazdasági egységekké, s aztán majd világrészenként keressék egymás fölőleget a kiegyenlítéseket. Ebben a nagy világalakulásban az egyes országok népének csak úgy lehet kikerülniök a szolgálatot, a mások gazdasági érdekei javára való alárendeltséget, ha a maguk gazdasági életét egy rangra tudják emelni a hatalmas népekével. Ha a kisebb népek is munkájuk által, földjük természeti erejének jó felhasználásával szintén hatalmasak és számottevők tudnak lenni.

Ime, így függ össze a magyarság jövő sorsa is a mezőgazdaság korszerű fejlesztésével. A háború után egy másik küzdelem kezdődik. — vértelen és tobbanó fegyverek híján való, de annál döntőbb a népek életére és egymás

Apollo Filmszínházban

Vasárnap utoljára

A becsület lovasa

Hétfőtől Jávor, Lukács, Simor: Dankó Pista.

Belvárosi

Havasi napsütés

Főszereplők: Tolnay K., Turay I., Perényi, Mály G., Rajnay.

CASINOBAN

A legszebb magyar film

Életre ítélték

Főszerepben: Jávor Petrovich, Hidvéghi és Zádor Gyöngyi

közötti viszonyára. Ez a küzdelem fog arról dönteni, hogy a jobb és okosabb munkájú nép hogyan maradhat a magura, a maga létfeltételeinek a meghatározója. Igazi függetlenségi harc lesz ez, melyben csak azok győzhetnek, akik földjüket többé teszik a pusztá kiterjedésére.

dénel. Azok győznek, akik földjük történelmi térségéből egyre többet tudnak kihozni, mint amit eddig a mult adott. Azok győznek, akik földjüket legtöbb tudással és legtöbb munkával tudják szeretni.

Dr Szinnyei-Merse Jenő Magyarország új kultuszminisztere

Hóman Bálint miniszter lemondott tárcájáról

A Magyar Távirati Iroda jelenti. A Budapesti Közlöny 1942. július 4-i száma a következő hivatalos közleményt közli: Magyarország főméltóságú kormányzója a következő legfelsőbb elhatározást, illetve legfelsőbb kéziratot méltóztatott kibocsátani:

A m. kir. miniszterelnök előterjesztésére dr Hóman Bálint m. kir. titkos tanácsost, vallás és közoktatásügyi minisztert ez állásától saját kérelmére felmentem és a m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszterre dr Szinnyei-Merse Jenő m. kir. titkos tanácsost, az országgyűlés képviselőházának alelnökét kinevezem. Vonatkozó kéziratomat ide zárom.

Kelt Kenderesen, 1942. év július 3-ik napján.

Horthy sk., Kállay Miklós sk.

MELEGHANGU KORMANYZÓI KÖSZONET A LEMONDOTT MINISZTERNEK

A Kormányzó a következő levelet intézte a lemondott miniszterhez:

Kedves dr Hóman!

Sajnálattal vettem tudomásul, hogy közel egy évtizeden át viselt miniszter tisztjéről lemondott, mert a jövőben minden idejét a tudományos hivatásának körében megoldásra váró közérdeki feladatoknak óhajítja szentelni. Méltányolva indító okait, a m. kir. miniszterelnök előterjesztésére vallás és közoktatásügyi miniszteri állásától saját kérelmére felmentem. Ez alkalomból megemlékezve arról az értékes munkásságról, melyet a közszolgálatban csaknem 4 évtizeden át a történelmi tudomány fejlesztése, továbbá a vallás és közoktatásügyi igazgatása, valamint a nevelésügyi átszervezése és újjáalakítása terén kifejtett, a haza és a tudomány szolgálatában szerzett kiváló érdemeiért, Önnek a Magyar Érdemrend Szentkoronával ékesített nagykeresztjével adományozom.

Kelt Kenderesen, 1942. év július 3-ik napján.

Horthy sk., Kállay Miklós sk.

AZ ÚJ MINISZTER PÁLYAFUTASA
A Kormányzó a következő levelet intézte Szinnyei-Merse Jenőhöz:

Hóman Bálint bucsuztatása a minisztertanácsban

A Budapesti Ertesítő jelenti: Hóman Bálint július 1-én töltötte be teljes szolgálati idejét. 1903 óta teljes 39 évet töltött állandó közszolgálatban. A tudományos életből került a miniszteri székbe 1932-ig közszolgálat mellett ideje volt a tudományos munkásságra is. Az elmúlt 10 év alatt azonban minden idejét teljesen lefoglalta miniszteri állása és közéleti munkássága. Hóman Bálint, mint Székesfehérvár képviselője továbbra is részt vesz a politikai életben. Tíz évi megfeszített politikai és közéleti munka után azonban most visszatér tudományos munkásságához és folytatja 10 éve megszakított történelmi kutatásait, amellyel megintziven kíván foglalkozni a vezetése alatt álló tudományos intézeteknek a Magyar Történelmi Társulatnak, Magyar Nemzeti Múzeumnak, Gróf Teleki Pál Tudományos Intézetnek és más közérdeki tudományos munkálatoknak irányításával. Teljesen a tudományos életnek szenteli tehát további munkásságát és semmiféle állást nem vállal. A fentebb említett intézményeknél betöltött elnöki tisztségei is mind tiszteletbeli állások. Azok előtt, akik közel állottak Hóman Bálinthoz, ismeretes volt Hóman Bálintnak az az elhatározása, hogy 10 évi megfeszített munka után tárcájától megváljon.

Kállay Miklós miniszterelnök a keddi minisztertanácsban be is jelentette Hóman Bálintnak azt az óhaját, hogy közel 10 esztendeje viselt tárcájának vezetésétől megakará válni. Ugyanakkor igen meleg szavakkal méltatta rendkívül értékes kormányzati működését és őszinte sajnálatát fejezte ki, hogy a

Kedves dr Szinnyei-Merse!
A m. kir. miniszterelnök előterjesztésére m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterre kinevezem.

Kelt Kenderesen, 1942. év július 3-ik napján.

Horthy sk., Kállay Miklós sk.

minisztertanácsai asztal mellett a jövőben nem működhetnek együtt. Annak a reményének adott azonban kifejezést, hogy Hóman Bálint rendkívül értékes közéleti tevékenységét továbbra is folytatja a haza érdekében. Rámutatott arra, hogy a jövőben is elnöke marad a többi között a közoktatási tanácsnak és a Gróf Teleki Pál Tudományos Intézetnek, amelyeknek élén tag tere nyílik további értékes és sikeres munkásságra. A miniszterelnök a minisztertanácsban végül köszönetet mondott Hóman Bálintnak azért az önzetlen és értékes támogatásért, melyben kormányát a megalakulás pillanatától részesítette.

Hóman Bálint a miniszterelnök szavaira válaszolva, köszönetet mondott Kállay miniszterelnöknek és a kormány minden tagjának barátságuk és támogatásuk oly sok megnyilatkozásáért, amelyben őt minisztersége idején részesítették. Majd kijelentette, hogy valójában csak az aktív kormányzati teendőktől válik meg, de minden erejét továbbra is a haza szolgálatára kívánja fordítani.

Hóman Bálint szombaton fél 11 órakor bucsuzott a miniszterium tisztviselői karától.

Pártalja a keresztény ipact!

Németország és Olaszország ünnepélyes nyilatkozatban bizto- sította Egyiptom függetlenségét

Auchinlec kétségbeesetten könyörög segítségért

(Berlin.) (NTI jelenti) A német és az olasz kormány közös nyilatkozatban ünnepélyesen megerősítette azt az elhatározását, hogy biztosítja Egyiptom függetlenségét és szuverénitását. A tengelyhatalmak politikájának alapköve: Egyiptom az egyiptomiaké. Dr. Schmidt követ a sajtóértekezleten szintén hangsúlyozta, hogy a tengelyhatalmak katonái nem ellenségekként, hanem barátokként vonultak be Egyiptomba, hogy az országot az angol uralom alól felszabadítsák. (MTI.)

(Madrid.) (NTI jelenti) Az Egyiptom függetlenségének tiszteletlen tartásáról tett német-olasz nyilatkozatról a madridi *Informacion* így ír: Német- és Olaszország felajánlotta Egyiptomnak, hogy felveszi a szabad és független nemzetek nagy családjába, egybea elismeri földközi-tengeri államnak. Ha a kormány még nem is válaszolt, bizonyos, hogy az egyiptomi nép lelkesen fogadja ezt az ajánlatot. (MTI.)

Buenos-Airesből jelentik: (MTI.) A Stefani Iroda jelenti: A *La Nazione* washingtoni tudósítója írja, hogy a szövetségesek katonai helyzete igen kedvezőtlen. Auchinlec ugyanolyan kétségbeesetten kér segítséget, mint Weygand 1940-ben a francia csapatok összeomlása idején. Szabasztopol elfoglalása fokozza az afrikai győzelmek jelentőségét és ugyanolyan mértékben csökkenti az angolszások győzelmi kilátásait. A nagy fegyvergyártás nem elég a győzelem biztosításához, ha a tengeri szállítást nem biztosíthatják és a hadseregek vezetését nem javítják meg.

Kedvezően alakulnak a hadműveletek El Alameinnél

(Róma.) (NTI jelenti) Az olasz főhadiszállás 766-ik számú jelentése. A tengelyhaderők hadműveletei kedvezően fejlődnek az El Alameintől délkeletre eső térségben. Az ellenségnek néhány megerősített állását elfoglaltuk. Több mint kétezer foglyot ejtettünk, ezenkívül harminc ágyút és sok páncélkocsit zsákmányoltunk, vagy pusztítottunk el. Repülőink a csütörtöki nap folyamán is erősen kivetkék részüket a szárazföldi hadműveletekből. Légi csatákban öt ellenséges gépet lelőttünk. Málta szigetén

hevesen bombáztuk Micabba és Ta Venezia repülőtereit. Olasz és német kísérő vadászrepülőgépek, légiharcok

50 ezer fogoly van eddig Szabasztopolnál

(Berlin.) (MTI.) A Führer főhadiszállásáról jelentik a NTI-nek. A véderő főparancsnoksága közli: Szabasztopotól délnyugatra a Chersonesos-félsziget végső nyulványaira menekült utolsó bolsevista csapatmaradványok megsemmisítés előtt állnak. A Szabasztopol erődért folyó harcban július 2-ig 50.000 foglyot ejtettünk. 21 páncélos harkocsit, 503 löveget, 662 aknavetőt és más fegyvereket, valamint mindenféle hadiutazót zsákmányoltunk, illetve megsemmisítettünk. A Krim-félsziget előtti tengerrezen német és olasz gyorsnaszádok elsüllyesztettek három ellenséges felfegyverzett órhajót és a hajótörötteket foglyul ejtették. A Fekete-tenger kaukázusi partjain, valamint az Azovi-tenger nyugati partjain harci és zuhanó repülőgépeink eredménye-

sen bombáztak több kikötőt, többek között Novoroszijszket és Anapát, továbbá bombákkal árasztottunk el ellenséges hajókat. Elsüllyesztettünk egy aknavetőt és tíz parti járművet. Megsemmisítően eltaláltunk négy rombolót, hét kereskedelmi hajót, egy iskolahajót és egy úszó hajójavító műhelyt.

A keleti hadszíntér déli szakaszán német és olasz csapatok az ellenségnek okozott súlyos veszteségek mellett több helyi jellegű szovjet támadást utasítottak vissza. A német és szövetséges csapatok támadó hadműveletei mintegy háromszáz kilométer szélességben szakították fel az ellenséges harc vonalat. Az ellenséges páncélos dandárok elkeseredett ellentámadásait, nekik okozott súlyos veszteségekkel visszavertük. Június 28-

Egyiptom rövidesen a döntő választás előtt áll

Befejezték Szabasztopol körül a terep megtisztítását

(Berlin.) (NTI jelenti) Szabasztopotól nyugatra eső térségben levő ellenséges erőket megsemmisítették. Szabasztopotól délre megszállták Omega gyógyhelyet és befejezték a terep megtisztogatását. A pénteki hadijelentésben említett száz lelőtt páncéloson kívül még negyvenhetet pusztítottak el. Az ellenség mögött

levő területeken harcikosikat tucatjával semmisítették meg és rongáltak meg a német repülőgépek bombái. Harci repülőgépek szétrombolták az ellenség beton kiserődökkel megerősített árokrendszerét és több mint ötszáz ellenséges járművet tettek használhatatlanná.

Berlin. (MTI) A Német TI jelenti: A pénteki hadijelentés kiegészítéseként katonai részről a következőket közlik: Egy fogságba esett bolsevista hadosztálybiztos elmondotta, hogy a biztosoknak parancsuk volt arra, hogy Szabasztopot minden körülmények között tartsák. Az ottlevő csapatok a bolsevisták élcsapatai voltak, tengerészgyalogság és kommunista zászlóaljok. Német részről hangsúlyozzák a bolsevisták veszteségének súlyos voltát. Az ötvezer fogolynak legalább négyszerese a halottak száma. A véderő főparancsnokság közlése szerint május 22-ike óta a foglyok száma 53.162. Az azóta folyó harcokban elesett bolsevisták száma ezt a számot sokszorososan meghaladja. Az afrikai harcok nagy hőségben részben heves homokviharokban folynak. Német részről külön utalnak arra, hogy a német csapatok az afrikai nyári hőség ellen jobb eszközökkel tudnak védekezni. A hadihelyzetet az egyiptomi háterszágából érkező jelentések úgy jellemzik, hogy az angolok olyan előkészületeket tesznek, melyeket tapasztalat szerint kivonuláskor szoktak tenni.

Egyiptomra kedvező benyomást keltett a német-olasz nyilatkozat

Berlin. (MTI) A Német TI jelenti: Illetékes német helyről közlik: Az egyiptomi kormány legutóbbi üléséről itteni illetékes körökben pénteken este kijelentették, hogy Berlinből eddig nem érkeztek pontos jelenté-

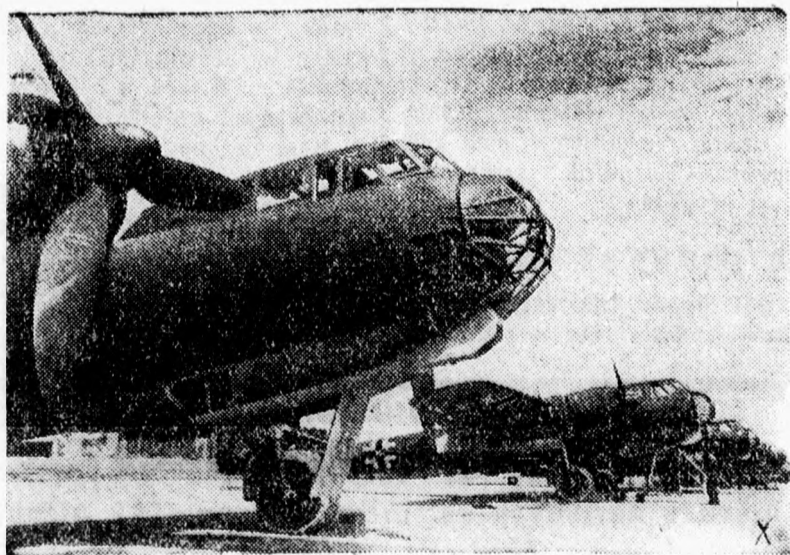
Magyar urlnők kabát, kosztüm és ruháikat
Mágoryné
Kalona Böské-nél
varratják.
Kath. Kőr épület.

től július 2-ig egyetlen gyors hadosztályunk saját veszteség nélkül, száz szovjet páncélost semmisített meg. Nagy harci repülőketelések ellenséges állásokat, az utakon folyó utánpótlási mozdulatokat, valamint vasutakat bombáztak. Azsev térségében a német csapatok, bár az ellenség elkeseredetten ellenállott, betörték az ellenséges állásokba. Elfoglaltak több helységet. A Kola-öbölben kikötőberendezéseket, hajójavító műhelyeket, valamint Rosta és Murmanszk kikötők ellátó üzemeit ismételtén bombáztuk.

El Alameinnél már eddig is 2000 fogoly van

Egyiptomban az el alameini állomásokon történt áttörés kiszélesítése során több nagyon megerősített támaszpontot foglaltunk el rohammal. Több mint kétezer britet foglyul ejtettünk, 30 löveget és sok páncélost zsákmányoltunk, illetve megsemmisítettünk. A légihaderő támadásai Alexandria katonai berendezései ellen irányultak.

Az Izlandtól északra levő vizeken harci repülőgépeink elsüllyesztettek egy 1500 tonnás ellenséges kereskedelmi hajót. — Ot brit bombázónak Flansburg városa ellen intézett nappali támadása során az ellenség két repülőgépet vesztett. Péntekre virradó éjszaka brit légierők gyengébb kötelékei bombákat dobtak le Brémára és külvárosaira. Tizennégy támadó repülőgépet lelőttünk.

Német bombázók indulásra várnak

félnek attól, hogy a britek mint Burma esetében a felperzselt föld módszerét igyekeznek Egyiptomban is alkalmazni. Kérdésre válaszolva a Wilhelmstrassen kijelentették, hogy a péntek este elsősorban közölt Egyiptomra vonatkozó német-olasz nyilatkozat tartalma előreláthatóan már eljutott Egyiptomba is. Megjegyzik, hogy erre a nyilatkozatra nem várnak közvetlen választ, mert hiszen az úgy is megnyilvánul abban a magatartásban, amelyet az egyiptomi nép most tanúsítani fog. Egyiptom népe, mivel Egyiptom egy része már harcra vált, nagyon gyorsan abban a helyzetben lesz, hogy ezt a felfogását megmutathassa. Hangsúlyozták, hogy a nyilatkozat bár csak Egyiptomot említette, minden további nélkül vonatkozik valamennyi keleti országra, bár elsősorban Egyiptomot érinti.

Törökországot nem ingatják meg a brit erőszakosságok

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Egyes külföldi körökben terjesztett híresztelésekkel kapcsolatban, amelyek szerint az ankarai brit nagykövét javaslatot tett a török kormány, hogy engedje meg a feketetengeri szovjethajóknak az átkelést a Dardanellákra, a Wilhelmstrassen nyomtatékon hangsúlyozták, hogy szilárd meggyőződésük, hogy török részről sem gondolnak eddigi álláspontjuk megváltoztatására és hadviselők hajóit nem engedik át török felségvizeken. Kizártnak tartják — annyiban a híresztelés megfelel a valóságnak — hogy a brit szándékok bármit is változtatnának Törökország eddigi álláspontján.

A ki nem jelölt cipőkereskedők is árusíthatják a fatalpu szandálokat

A közellátásügyi hivatal és a Lábbeli Központ közös akciójának eredményeként már forgalomba kerültek a fatalpu olcsó szandálok. Az illetékes hatóságok mindent megtesznek, hogy ennek a cipőtípusnak a népszerűségét minél szélesebb rétegek számára biztosítsák. Ezért megengedték, hogy a fatalpu szandálok árusításában a ki nem jelölt cipőkereskedők is résztvehessenek. Még azt a kedvezményt is nyújtják a ki nem jelölt kereskedőknek, hogy az elosztó nagykereskedőknél ugyanolyan mennyiségű utalványmentes nem börtalpu cipőt vásárolhatnak ahány pár fatalpu munkásszandált igényelnek. A fatalpu szandálok 36-46 számban készülnek és fogyasztói áruk páronként 7.90 pengő. Egyre terjed az úgynevezett hollandi fapapucs viselete is. Ezeket a lábellenlét szintén központilag hozzák forgalomba. A férfi fapapucsok 3.80, a női fapapucsok 3.60, a gyermek hollandipapucsok 3.20 pengőbe kerülnek a kereskedőknél. — (Magy. Tud.)

Zakar András

Tihamér püspök élete
ahogyan kortársai látták

Ara ílvze 4, kötve 5 Pengő.

Királyi Magyar Egyetemi Nyomda kiadása.

Kapható könyvosztályunknál.

A magyar katona

Néhai Seeckt vezérezredes eddig nyilvánosságra nem hozott posthumus cikke

Dr. Thierfelder, az ismert német író és publicista, a müncheni német akadémia professzora még 1936-ban felkérte Hans von Seeckt altábornagyot, a Mackensen-hadsereg egykori vezérkari főnökét és a világháború utáni német hadsereg megszervezőjét, hogy a magyar katonáról a világháborúban alkotott véleményét foglalja írásba. A rendkívüli megleghangú és páratlan tárgyilagossággal írt cikk, amely akkor nem került közzésre, most, amikor a legutóbbi 12 hónap eseményei kapcsán különösen időszerűvé vált, az elhunyt özvegyének hozzájárulásával Thierfelder rövidített formában volt szíves az MN-Sajtószolgálat útján szerkesztőségünk rendelkezésére bocsájtani.

A magyar katonáról beszélni egyértelmű a magyar történelem ismertetésével. A sors mindig kardot nyomott kezébe. Attól kezdve amikor a magyar lovashaiak letelepedtek a tágas rónaságon, a magyar katonának mindig védeni kellett földjét és népességét, mindig ellenségekkel volt körülvéve. Ebből a történelmivé vált katonai életformából a nép lelkében gyökerező jellemvonás lett és ez a szellem, melyet a mult alakított ki, a jelenben is élő valóság. A magyar jövő csirája és biztosítéka ez Tapasztalataim a világháború idejéből származnak, amikor magyar bajtársaim oldalán harcolhattam.

A magyarok az évi ujoncozás arányszámnak megfelelő mértékben vettek részt a császári és királyi közös hadsereg kiállításában és ezenkívül a koronaországok külön véderéjének megfelelően fenntartották a királyi magyar honvédséget. A hadsereg magasabb helyein és a vezérkarban aránylag kevés magyar volt, olyan körülmény, mely a háborúban nem mutatkozott mindig éppen előnyösnek.

A magyar nép kötelességszerű lojalitása ellenére nem állott abban a viszonyban a császári hadsereggel, mint a monarchia német népei, ellenben annál nagyobb ragaszkodással csüngött a véderő nemzeti elemén, a honvédségen. Hiába kapott a honvédség saját igazgatást, a közös hadvezetésnek mégis csak mostohagyermek volt és ezért a katonai tejesítménynek az a magas fok, amelyet a magyar honvédhadosztályok oly gyorsan elértek, kétszeresen is elismerést érdemel.

Nem lehet tagadni,

a császári és királyi hadsereg hadosztályok magyar ezredei tökéletesen megfelelték minden kívánalomnak, így például a határozottan magyar jellegű huszárezredek, de a honvédségnek egészen különleges értékei voltak. Sokaknak az volt a benyomása, mintha Magyarország katonai ereje és a magyar népnek harcias katonai szelleme a közös ügy érdekében csak éppen számszerűleg, de nem egyben sajátos jellegének is megfelelő módon került volna teljes kihasználásra.

A magyar olyan erős hazaszeretet és olyan erősen kifejlődött nemzeti érzés jellemzi, hogy erényei csak magyar keretekben bontakozhatnak ki teljes egészükben. Bármily szükségzerűen kívánatosnak látszott is éppen katonai szempontból a monarchia egész haderejének egysége, még-

is jogos a kérdés, hogy ez a központosság Magyarország teljes erő kifejtésének nem állott-e útjában? Ez a kérdés természetesen nem vonatkozik a magyar katonai harctéri teljesítményére. Itt mindig állandó vitézséggel verkedett. Ami kérdésesnek látszik nekünk, az az, hogy a magyar nép ugyanazzal a meleg érdeklődéssel függött-e a császári hadsereg minden frontján és minden sorskérdésén és érdeklődése nem tulságos kizárólagossággal a tisztán magyar csapatrészeknek szól-e? Saját tapasztalásunkból tudjuk, hogy milyen döntő jelentősége van a haza erkölcsi támogatásának és tudjuk, hogy ez az erkölcsi támogatás a jövőben talán még nagyobb szerepet fog játszani. A korábbi időkkel ellentétben, amikor a hivatalos katonaság — amint erre az osztrák császári hadsereg fegyvertényei a nagyszerű példák egész sorával szolgálnak — döntő szerepet játszott, monapság a nemzeti hadseregek jelényes értéke mind világosabban jut kifejezésre.

A nemzeti érzés

kapcsának hiánya volt annak is az oka, hogy a hadiszerencse változandóságának és kudarcok hatására nemcsak a mögöttes országrészek, hanem a hadsereg magyar köreiben is mind inkább növekvő bizalmatlanság lett urrá az osztrák hadvezetés kifejezetlen központossított irányításával szemben. Ennek a gyengeségi tényezőnek tudatában már a háború alatt is telmerült magyar körökben a gondolat, hogy a tisztán magyar hadseregrészek messze túlemelkedő katonai teljesítményére támaszkodva, miképpen lehetne számukra a jövőben nagyobb nemzeti függetlenséget biztosítani. Ilyen átszervezés a nemzeti érzület fokozásával kétségtelenül a magyar véderő erejének növeléséhez vezetett volna. Ezek a gondolatok nagymértékben összefüggésben voltak a monarchia újjáalakítására vonatkozó többi tervekkel és a háború kimene telével és következményeivel tárgyalanokká váltak. Magyarország megkapta a tiszta nemzeti hadsereget, de milyen áron! Ezt az előnyt azonban a jelen és még inkább a jövő szempontjából mégsem szabad kevésre becsülni.

A magyar katona legfőbb jellemvonásaként az izzó hazaszeretetét emeltük ki. Ebből természetesen következnek, hogy a háborúban lényegében véve az országhatárok védelmét kellett látnia. A magyar ezredek Galiciában és Lengyelországban is megitték ugyan a magukét, de az egyes ember makacs elszántsága mégis csak akkor mutatkozott meg igazán, amikor a Kárpátok szorosaiért küzdött az oroszral.

A magyar katona

néhány látszólagos külsőségben megnyilatkozó hazaszeretete a távolálló

Cserépkályhák
Átrakom modern fa- és szénfűtéses vagy Hardtmuth rendszerre. Reggel még 18 fok melege lesz.
TESTA cserépkályhakerak
Szállagyi Dezső-u. 3.
Telefon: 33-66, 31-96

ban is mély megindulást kelt. Ez csendül ki a menetelő csapatok katonáinak sajtóságos ritmusából, a tábori bántos énekeiből, melyek mind a hazáról és anyáról mesélnek, az egyszerű táncra tűző, máskor halálcsen szomorú hegedű zokogásából. Sohasem fogom elfelejteni azt a dalt, melyet egyszer, mikor a Kárpátokban egy magyar köteléknél az orosz tűzrajtaütés végére vártam, a golyózáporral mit sem törődve csalt ki hegedűjéből a munda bújított primás. *Aka tonák a veszély és nélkülözés órájában, szenvedésükben és halálukban is hazai hangokat akartak hallani.* Milyen hálás volt mindig a magyar katona, ha német bajtársa elrelett ajkáról néhány szót és magyar köszöntéssel adott kifejezést együttérzésének!

Milyen hálásan csillogott a szemem, ha a Kárpátok magányos magaslatain keresztül fel! Még ma is büszkén örököm azt az egyszerű fokost, melyet egy ilyen látogatás után a vitéz 39-ik honvédhadosztálytól kaptam emlékké!

A magyar katona vitézségét nem szükséges itt magasztalni. A vitézség már véreből van, megszámlálhatatlan sok sirtanusodik róla. 1915. évi közös galíciai offenzívánk alkalmával a hadsereghez tartozó honvédhadosztály a többi hadosztályokhoz képest egészen rendkívüli veszteségeket szenvedett. A megindított vizsgálat során kiderült, hogy a hadosztály vitéz gyalogsága türelmetlenségében az előkészítő tüzérségi tűz hatásának bevétele előtt indult rohamra.

A magyar katona a paraszti lakosság katonai értékének bizonyító példája. A testi fáradság és az időviszontagságainak elviselésében tanúsított keménysége, igénytelensége az élelmézésben, a földdel és a természetel való szoros kapcsolata ideális katonává avatja. Ez a szenvedélyes vérmérséklettel párosult paraszti erő és szívósság a magyar éppen olyan ellenállhatatlanná teszi a támadásban, mint kitartóvá a védekezésben és megintáthatatlanná kudarcok esetén. A háború harmadik évében, amikor már mindenki fegyverben állott, aki csak valamiképpen is fegyverfogható volt, néhány vállalkozó szellemű magyar saját kezdeményezéséből és költségén még külön szabadcsapatot szervezett a Kárpátok védelmére. Vajon jöhetett-e még számításhoz valaki az öregeken és félig gyermekeken kívül? En láttam, mint rohanták meg ezek a Magura magaslatait és mint érdemelték ki maguknak a „tigrisek” nevét!

E néhány sort a világháborús magyar bajtársaim emlékének szenteltem és egyúttal a fiatal magyar nemzeti hadseregnek, melynek vállain országa jövője nyugszik

Férfidivatüzletembe

bevezettem a nőidivatcikkeket
Márkás harisnyák és finom fehérneműek olcsón

RISKÓ BÉLA Rákóczi-út 6 szám

Washington: TÁMADJATOK! London: VÁRJUK AZ INVÁZIÓT!

Írta: Csiszár Béla

1

Anglia súlyos gondjait jelenleg az amerikaiakkal üszkösödő, állandóan rosszabbodó ellentéte is nehezíti. Amerikai sajtóértesülések rámutatnak arra, hogy Roosevelt és Churchill megbeszélései azzal a cseppel sem biztató kezdettel indultak, hogy Roosevelt nyájasan és finoman ugyan, arra kívarta rávenni brit kartársát, hogy ne habozzanak sokat, hanem indítsanak erős támadást a kontinens ellen. Amikor ezt Churchill udvariasan bár, de határozottan elutasította, az amerikai elnök szószó szerint a következőket válaszolta volna neki:

— Az angol szigeteken jelenleg kétmillió kitűnően felszerelt, kiképzett és begyakorolt brit katona van. Németország, mint értesülök (?), végleg lemondott az invázióról, tehát a brit szigetország őrzésére elegendő volna fél, vagy mondjuk, egymillió katona is. A többi Anglia nyugodtan felhasználhatná a kontinens előzárására.

Roosevelt szavaira Churchill azt válaszolta, hogy egyáltalán nem biztos, mint ha a németek lemondtak volna az invázióról s erre vonatkozólag igen érdekes nyilatkozatot tett. Szerinte — s ez sok brit vezérkari szakértő véleménye is — a Szovjet nehéz helyzete olyan, hogy Németország nemcsak Északafrikában és a Közelkeleten indíthat hatalmas méretű támadásokat, hanem végrehajthatja az előzáró invázió Anglia ellen is. Sok jel mutat ennek valószínűségére — mondotta Churchill az amerikai lapok értesülése szerint, amelyet hűségesen ismertett a svájci Zürcher Zeitung — hogy Németországnak vannak ilyen szándékai. Éppen ezeket igyekeztünk kipuhatolni a közelmúltban folytatott partraszállási kísérletekkel.

De nemcsak Roosevelt, hanem az egész északamerikai sajtó is követeli az agresszívabb, támadóbb fellépést Angliától. Nem valószínű, hogy London erre most, amikor Egyiptomban reánezve olyan katasztrófális fordulatot vettek az események, európai invázióra gondolhat, de az amerikai sajtó mégis ezt igyekszik beleszuggerni a brit közvéleménybe. A lapok nyíltan hangoztatják, hogy Amerikát Anglia végetasz útra sodorta oktalan hadviselésével és a britek még mindig nem is merték fel a helyes utat. Érdekes erre vonatkozólag az amerikai vezető folyóirat, a Life legújabb cikke, amelyet a Gringoire c. francia szélsőjobboldali hetilap ismertett részletesebben. A Life hangsúlyozza, hogy Anglia magatartása nagyon élénk hírlapok tárgyát az Egyesült Államokban. A fejlődő angolellenesség tagadhatatlan jeleit alapíthatja meg az ember Amerikaszerte — írja — s ennek három főoka van: 1. Először is, Nagybritannia háboruba so-

dorta az egész világmindenséget és bármivel végződjen is az, helyrehozhatatlan erkölcsi és anyagi károkat szenved majd az emberiség. 2. Angliának sikerült különös mesterkedések és diplomáciai hüvelyjáték segítségével az Egyesült Államokat szintén belevinni ebbe a nagy és végeláthatatlan mérkőzésbe. 3. Nem bocsátják meg az angoloknak, a háborúért felelős népnek azt, hogy mindenütt, minden fronton veszít és veszít...

Vezető amerikai körökben megállapítják, hogy az angol-amerikai viszonyt ezek a pontok súlyosan terhelik és aggodalommal néznek a jövő fejleményei elé.

2

Az angoloknak tehát eszük ágában sincs támadni a kontinensen s „előzárni” az európai szárazföldet. Ehelyett maguk rettegnek még mindig és újra az inváziótól. Az angol biztonsági minisztérium éppen most adott ki több millió új röplapot arról, hogyan kell védekezni invázió esetén. Ezek a röplapok újból pánikot keltettek az angol közvéleményben.

Bizonyos idő óta az emberek nagyrésze már hajlandó volt azt hinni, hogy az előzáró veszélye végleg elmúlt a britek feje fölül s most majd ők mutatják meg azt, mit jelent partraszállni a kontinensen. A lapok ismét az inváziós veszélyről cikkeznek. A Times, a megfontolt öreg kormánylap ezeket írja: „Az invázió mindig fennálló veszély marad s ha ma nem fenyegetőbb, mint tegnap, mindenesetre nem lett kevésbé fenyegetőbb!” A Daily Express rámutat arra, hogy ha az inváziós veszély fennáll, Amerika nem követelheti, hogy más frontokra vigyék el az angol katonaságot, a honi hadereget. Egyintomban és a Közelkeletre Churchill nem hajlandó a brit szigetekről jelentősebb létszámú segítséget küldeni, mert az angol miniszterelnök maga is meg van győződve arról, hogy az invázióról a németek nem tettek le s pillanatnyilag aközött ingadoznak, hogy a bolsevisták végleges letörése helyett előbb az angolokkal végezzenek. Ez természetesen csak Churchill elképzelése, de mindenesetre jellemző, hogy Anglia lehetségesnek tartja előzárását még a bolsevistákkal való

Kerékpárok

rezizetre is
Alkatrészek javítások

Pálfy KUHNE-lerakat

Mussolini-tér 16-a. Telefon: 15-24

leszámolás előtt. Oly imminens veszélynek tartják ezt, hogy Egyiptom védelmére is a Közelkeletre irányították csapatokat, semhogy a hazai erőket gyengítsék.

A félelmetes esemény, amely Berliktől nagydöntéseit megelőzi s az idén még félelmetesebb lett, minthogy már az az idő is elmúlt, amikor tavaly a keleti irtózatos támadás megindult. — az angolokban a végéig fokozza a dermedt feszültséget. Berlin hallatásából valóban egyként követhetően lehet invázióra, a keleti nagy rohamra és az egyiptomi előretörésnek meg lesznek azok a következményei, hogy az angolok — szorongatott koronázóerőik védelmére — otthunról s a Közelkelet-ről is sok erőt idevonnak, akkor majd megoldódik a rejtély: inváziót készítette elő titokban a német hadvezetés, vagy pedig a szovjetek a koncentráltan az idén is minden erejét, ha szabad a magunk szerény véleményét hangoztatnunk, inkább az utóbbi lehetőségét kell mérlegelnie Angliának, mert az angliai előzáró 1943-ban is bőségesen ráért a tengely! De akkor már hol lesz Churchill és vezérkara?!

Rommel vezértábornagy nagyszülei Budapesten kötöttek házasságot

Vasuti tisztviselő volt Pécsen a legendás híru katona nagytatyja

A Pesti Ujság írja: Az északafrikai háboruban a német és olasz páncélosok Rommel vezértábornagy főparancsnoksága alatt Alexandria előtt állanak. Az egész világ feszült érdeklődéssel kíséri a nagy vállalkozást. Mi, magyarok is, akik hazánk és Európa védelme érdekében felsorakoztunk a tengelyhatalmak keresztshadjáratára, különös érdeklődéssel tekintünk az afrikai tengerpart felé, ahol az utóbbi idők legbravurosabb katonai sikere bontakozik ki. Rommel marsall afrikai félelmetes alakja lett. Még az ellenség is úgy beszél róla, mint a csodák emberéről. Mialatt Budapesten a térképek fölé hajolva az afrikai tengely páncélosok diadalmas utját kísérik szemmel az emberek, közben kiderült, hogy a nagy afrikai győzések magyar vonatkozásai is vannak: nagyszülei ugyanis 1869 július 29-én Budapesten kötöttek házasságot a terézvárosi plébánián.

lesége, Klenner Mária Bécsben született, de annakidején itt lakott Budapesten, az Akácfa-utca 46. számú házában. Az ő szülei névszerint Klenner

József és Maixner Karolina. Mindketten római katolikusok.

A marsall nagyszülei házasságánál tanuként Henzl Gusztáv vasuti hivatalnok, Vernát János gépész. Az eskető káplán neve: Lehoczky Gyula. Ebből a házasságból született Rommel Ervin a marsall édesapja. A mar-

sall 1891-ben látta meg a napvilágot, tehát jelenleg 51 éves.

Ezzel a ténnyel a nagy hadvezér még közelebb kerül a sikereit állandóan figyelemmel kísérő magyarsághoz. Hisz most már nemcsak a közös cél érdekében folytatott harc a kapcsolás, hanem a magyarországi vonatkozások is. Szorgos kutatások után minden bizonnyal még több adat kerül majd nyilvánosságra a Rommel-család magyarországi kapcsolatairól. Annyit máris tudunk, hogy annakidején a marsall nagyszülei igen élénk érintkezést tartottak fenn a pécsi magyar körökkel és nagy népszerűségnek örvendtek. Jelenleg is többen kutatnak az irányban, hogy a marsall édesapja hol nősült. Ma még csak annyit tudnak, hogy 20 éves volt, mikor nősült és 24 éves volt amikor Rommel Ervin megszületett.

GONDOK

kerestetik a Tüdőszanatorium részére tökéletesen irdaj készség és a gazdasági ügyekben — belterjes gazdálkodásban — való tartasság megkívánatát. A pályázatok a Tüdővész Ellen Védekező Egyesület Igazgató Választmányához címezve, az Egyesület titkáranál Dr Szóke Ferenc orvos, Nagyvárad, Szaniszló-utca 65. sz. adandók be, július 15-ig. Felvilágosítást ad az Egyesület titkára vagy a Tüdőszanatorium igazgatója.

Zászlók

obozók, miseruha és zászlóselymek paszomántók, rojtok stb. legolcsóbb beszerzési forrása

Oberbauer A. Utóda

Magyarország legrégebbi temolomberendező és zászlókészítő vállalata
Budapest, IV. Váci-utca 41 sz.
Alapítási év 1863. Tel. At. 83-3-44.
78 éves cég.

Mi van a terézvárosi plébánia anyakönyvében?

A terézvárosi plébánia multszázadbeli könyveinek X. kötetében, a 68. oldalon megtaláljuk a hitesele adatakat:

Rommel Fülöp Rudolf vasuti tisztviselő, aki akkor Pécsen teljesített szolgálatot, a meiningeni nagyhercegségben született, Marisfelden. Apja Rommel Frigyes ág. ev. vallású, anyja pedig Wachter Frederika, ugyancsak ág. ev. vallású. Rommel Fülöp Rudolf te-

Nagyváradai gyermekek között a járcemetei népjóléti nyaralóban

**Áldásos munkát végez a népjóléti hivatal a szegény
gyermekek nyaraltatásával**

Járcemete, július hó. A kievonat, amely a remetei bauxitbánya-társaság jóvoltából ingyen szállítja az utasokat Járvölgytől, eddig a kedves, kies, de még mindig nem eléggé felfedezett üdülőhelyig, a falu szélén megáll. Itt le kell szállani, mert a katonai hatóság nem engedi meg, hogy a közönség bevonatozzon a határ közvetlen szomszédságában lévő községbe, még kevésbé, hogy túlröbögjön azon, a legközelebbi állomásig, a bánya-nyílásig, amelytől néhány lépésnyire már a magyar és a román határőrök néznek egymással farkasszemmel... Gyalog folytatjuk tehát útunkat a híres-nevezetes *Székessy-panszó* felé, hogy ott üssük fel hétvégi sátorfánkat, de a levante-otthon és a panszó között egy takaros kis villa vonja magára a figyelmünket. Az épületen piros-fehér-zöld záslótt lobogtat a friss hegyvidéki szél, a virágos udvaron pedig egy sereg vidám kis srác játsza a „Búj-búj zöld ág, zöld levelecskét”. Mind egyforma, világosbarna játszónadrágot viselnek s egy komoly hölgy is nagy igyekezettel bújkal a magasrattartott gyermekkarok alagútja alatt... Hiszen ez *Róza Gyuláné*, a nagyváradai népjóléti hivatal tisztviselője, akit még az Ősi-telepi napközi otthonból ismerünk. A másik hölgy pedig, aki fehér köpenyben áll a villa ajtajában, dr. *Kocsis János* népjóléti előadó...
Helyben vagyunk: a villa, a kert, a gyerekek, a vezetőnők — mindez csak Nagyvárad város gyermeknyaraltatási intézménye lehet. Itt meg kell állapodnunk egy szóra.

Gyors munka — szép eredmény

Az első pillanatra varázslatnak tünt fel előttünk az egész. Hiszen *Soós István* polgármester dr. *Dalló Gyula* tanácsnoknak csak június közepétől járt itt terepszemlélni, akkor vette ki bérbe az épületet... Igaz ugyan, hogy június 20-ra ígérte a nyaraltatás megkezdését, de hát ezt a dátumot senki se vette komolyan. Istenem, ebben a bürokratikus skatologatós világban — gondoltuk — nagy teljesítmény lesz, ha szemszűrőből augusztusra kicipelnek Járcemetére néhány rászoruló, szegény gyermeket a magyar gyermeknyaraltatás úttörő munkásai. S íme, már Péter-Pál napján minden készen áll.

— Ez már a soknál is sokabb. — mondtuk dr. *Kovács Jolán*nak, mialatt végigvezetett minket a pompás kis nyaraló helyiségein. — S mindezt alig két hét alatt...

— Nagy tévedés, — vágott a szavunkba. — A gyerekek több mint egy hete itt vannak. Amint látja, már szépen lebarantak, kiszínesedtek valamennyien. S jó néhány dekát már mindegyik magára szedett.

Pár nap alatt rendezték be a nyaralót

Ahogy a villa tulajdonosával megállapodott a polgármester, már másnap elindították Váradról a nyaraltatáshoz szükséges kellékeket: a húsz egynehány vaságyat, az ágyneműeket, szekrényeket, konyhai felszerelést s a nélkülözhetetlenül szükséges butordarabokat. Rövid pár nap alatt tökéletesen berendezték a nyaralót. A hálószobákban egyforma, színes terítővel letakarva példás rend-

ben, patyolat-tisztán sorakoznak egymás mellett az ágyak, az étkező-szobában hosszú asztal, székekkel, a konyhában ragyogó edények, az éléskamrában nagy tejes tartályok, cipők, nagymennyiségű vaj, túró, zöldségkészlet. A szakácsnő pillanatig se jöhet itt zavarba, pedig minden falat kenyeret, minden fő salátát Váradról kell ideszállítani. Nagy gond ez és nagy felelősség, mert húsz éhes gyermekszáj várja itt jó levegőtől, nagy erdei sétától patakban-für-

„A bácsi most jött Nagyváradról?”

Elvegyültünk a gyermekek között, akik érdeklődéssel vettek minket körül.

— A bácsi most jött Nagyváradról? Egyiknek-másiknak könnyű csillogott a szemében. Még sohase voltak távol hazulról s úgy tűnik fel nekik, mintha már ezer esztendeje lennének mesze, idegenben. Más bajuk nincs is: kicsit gyöttri őket a honvágy.

— De azért szerettek itt lenni, ugy-e? Kettő kivételével kórusban felelték, hogy igen.

— S hogy töltitek egész nap az időt? Egy eleven szemű fiúcska szaporán mesélni kezdte:

— Reggel nyolckor felkelünk, megmosunk a patakban, aztán reggelizünk, aztán játszunk, megyünk sétálni az er-

Családi légkör a nyaralóban

A felügyelőnők mindent elkövetnek, hogy a legnagyobb gyöngédséggel pótolják a kis nebulók számára a családi kört, az otthonot, amely után nagyokat sóhajtanak néha, bármilyen nyomorúságos legyen is az. Meghittent elbeszélgetnek velük családi körülményeiről s a gyerekek nagy közlékenységgel mesélik el szüleik ügyes-bajos dolgait. Vannak közöttük szörnyűségeken szegények, sanyák és elmaradottak. Egy kilenc éves kislányról kiderült, hogy még nem járt iskolába. Egy vékony csenevész gyerek iránt különös figyelemmel vannak a gondozónők; csak úgy lötyög szegényen a kis játszónadrág, pedig már gyarapodott valamit Remetén. Bemutatják nekünk s kérdéseinkre ügyetlen kis feleleteket ad. A szerencsétlenségeket azonban, amelyeken otthon átment a család, teljes részletességgel korábban tudakosságal tárja fel.

— Az anyám három hónappal ezelőtt halt meg, nemrég meghalt a nővérem is... És az apám nagybeteg kórházban fekszik... *Méhrákja van*, — teszi hozzá nagykomolyan.

Ezt is nevetés nélkül kell hallgatni, mert ha nem is egészen pontos ez a diagnózis, bizonyára súlyos a szerencsétlen apa állapota.

De mások vidám történeteket beszél-

déstől felfokozott étvágygal naponta négyszer az enniválót.

Az első turnusban 20 kislányt irányított Járcemetére a népjóléti hivatal. Gondos környezet tanulmány alapján válogatták össze azokat, akik a hivatalos nyilvántartásokban szereplő gyermekek között a legjobban rászorultak és a legértelmesebbek. Első próbaként csupa fiúkat; azokkal kevesebb a baj és könnyebben kibírják az elszakadást a szülei háztól.

dőre, egy órákor ebédelünk, aztán megint játszunk, sétálunk, fürdünk, uszonnázunk, megint játszunk, akkor itt van a vacsora, utána még játszunk egy kicsit besötétedésig, aztán lefekszünk és úgy alszunk, mint a bunda...

Érdekes, hogy a gyerekek részben maguk gondoskodnak a konyha ellátásáról. Az erdőn rőzést szednek, úgy, hogy a fabeszézés semmi gondot sem jelent; kis edényekben ők maguk hordják a vizet, ami nagy mulatság s egyúttal jó testmozgás is s ha valamelyik hegyoldalon felfedeznek egy szamóca-telepet, akkor aznapra a gyümölcsbeszerezés problémája is megoldást talált...

nek testvéreikről, már írtak is nekik levelet. Eldicsékedtek többek között, hogy az udvaron virággal, kavicsal kirakva megcsinálták a magyar címet. Arról is beszámoltak, hogy van a nyaralónak egy kétételes özikéje, „akit” a felügyelő néni táplál dudlival.

A gondozónők anyai gyöngédsége mellett majdnem katonás fegyelem uralkodik a nyaralóban. Örömmel nézi a fiúkat, amint sorba állva elindulnak és harsányan éneklük az erdélyi indulót. Étkezés előtt és után megható, amit ez a sok nevetlen gyermek ajtóhoz imára kulesolja kezét...

Nagy küldetést teljesít a gyermeknyaraltatási akció s örvendetes, hogy ezt még ezen a nyáron továbbfejleszti a népjóléti hivatal. A már bérbevett villa szomszédságában a levante-otthon helyiségében néhány napon belül újabb negyven gyermek számára teremt nyaralóhelyet. S e hét végén, midőn hazairányítják az első huszas csoportot, hatvan gyermek utazik Remetére két-három hetes nyaralásra. S ha valahol a Körös völgyében találkozunk, nem üres szólam, hanem már a beteljesedés első ténye lesz, mikor így közöntik majd egymást:

— Szébb jövőt!

Jávör Béla.

Bikszád-gyógyfürdő (Szatmár megye)

Teljesen átalakítva MEGNYILT
Gyomor, vese, bél, hólyagbajok és mindenféle hurutos megbetegedések gyógyhelye.
Ivókúra, meleg ásványvízes és szénsavas túrók. Inhalatorium. Tiszta szobák.
Diétás konyha. Felvilágosítást nyújt a Fürdőigazgatóság Bikszád-fürdő.

Az 1894—1921. évi születésűek utószorozása

Nagyvárad thj. város polgármestere 202—1942. k. szám alatt a következő hirdetményt adta ki az 1894—1921. évi születésűek utószorozásáról:

Felhívom mindazon 1894—1921. évi születésű állításköteleseket, akik a megtartott sorozásokon bármilyen okból nem jelentek meg, hogy az 1942. évi július hó 7-én reggel 8 órákor a Markovits laktanyában, Horthy Miklós-ut 26. szám alatt megtartandó utószorozáson saját érdekükben okvetlen jelenjenek meg. Nagyvárad, 1942. június 22. Dr. Soós sk. polgármester.

Szent Norbert ünnepe

Nagyvárad. Saját tud. A premontrai rendház Szent Norbert ünnepét július 11-én tartja meg a következő rendben: Július 8-tól 10-ig mindennap reggel negyed 8 órákor elmélkedés a Szent István kápolnában a premontrai templom mellett. Ugyanezen napokon este fél 8 órákor szentbeszéd a tájtosassággal a premontrai templomban. Július 11-én, Szent Norbert ünnepén reggel 7, 8 és fél 10 órákor szentmise. Fél 10 órákor az ünnepélyes szentmisét tartja dr. Schriffert Béla apostoli kormányzó helytartó. Ezen a szentmisén szentbeszéd is lesz. A szentmise alatt énekel a székesegyház énekkara dr. Krüger Jenő vezetésével. Július 11-én, este félhét órákor ünnepélyes litánia és szentbeszéd.

Július 8-tól 11-ig Szent Norbert ereklyéjét az oltárra köztiszteltetle tesztük ki, ezen napokon az esti ájtatosság után ereklyetiszteltet. Július 12-én vasárnapi isteni tisztelet rendje ezert 7, 8, fél 10 és fél 11 órákor szentmise; a fél 10 órai szentmise után a harmadik rend tagjainak fogadalom tetele és a fogadalom megújítása.

Július 12-én, délután fél 5 órákor a harmadik rend nyilvános ülése az Orsolya zárda dísztermében a következő műsorral:

1. Hoós: Ez az ország Magyarország, éneklj a premontrai templom kara.
2. Szent Norbert és az Oltárszentesség, előadja dr. Papp Károly, a harmadik rend tagja.
3. Mécis: A klastromon zenél a szől, szavalja Dobra Erzsébet, a harmadik rend tagja.
4. Szent Norbert és karitás, előadja Papp Cornélia, a harmadik rend tagja.
5. Hoós: Ave Mária, éneklj a premontrai templom kara.
6. A harmadik rend mivolta és jelentősége, előadja Bálteky Ferenc, a harmadik rend tagja.
7. Záró szó és Pápai Himnusz.
8. Utána fél 7 órákor a premontrai templomban ünnepélyes litánia, szentbeszéd, majd szentséges körmenet. A körmenetet vezeti dr. Schriffert Béla apostoli kormányzó helynök és apátkanonok.

Az elmélkedéseket és a szentbeszédet tartja Szilágyi M. Dózsa premontrai perjel.

Ezen ünnepre a premontrai rend és Szent Norbert harmadik rendje tisztelettel és szeretettel hívja meg a főtisztelt papot és a híveket.

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg-meleg folyóvíz, telefon, stb.) Polgári szálló — Polgári árak!

Kik adakoztak ujabban a Zöldkeresztre

A Zöld Kereszt július 5-i gyűjtésére a következő újabb adományok érkeztek be: Deák Lajos 20, Biharmegyei Takarékpénztár 20, Pintér István 30, Carmen cipőgyár 50, Szabó Sándor Sima bőrgyára 30, Árvay György ny. alezredes 3, Mezey Lajos és Társa 5, Adler Lajos 5, Deutsch K. I. kft. 10, Pett csokoládégyár 10, dr. Osváth René 10, dr. Kenézy Jenő 5, dr. Bernhauer Raichle Ferenc 5, Baráthy Béla 10, Pankolits Károly 5, Melocco Művek 20, Weilinger Jenő 50, Makra Viktor 2, Dréher sörgyár 50, Bogdán Arpád 10, Pett cukorkagyár 10, Erdélyi Salvator közszervezet 5, Schweinzeig Jenő 10, Korona filmszínház 3, Szénási System Rt. 20, Benedek illatszertár 5, Vékony Károly 5, Reichard Dezső és Fia 10 pengő.

Két vöröskeresztes bélyegsorozatot bocsát ki a posta

A postavezérgazgatóság elhatározta, hogy a Magyar Vöröskereszt Egyesület támogatására ez év augusztusában feláras bélyegsorozatot bocsát ki, amelyet októberben egy újabb hasonló célú jótékony bélyegsorozat követ. Az augusztusban kihocsajtható vöröskeresztes feláras bélyegek három filléres névérték mellett 18 fillér felárral, nyolc fillér névértékkel és 32 fillér felárral, 12 fillér névértékkel és 50 fillér felárral, végül 20 fillér névértékkel és egy pengő felárral kerülnek forgalomba. Az októberben forgalombakerülő bélyegsorozat két címetől fog állani éspedig egy 12 fillér névértékű és egy pengő feláras, valamint egy 20 fillér névértékű és 2 pengő feláras bélyegcímetől. Mind a két sorozat egyenként 300.000 példányban jelenik meg. Az első sorozat tehát 2.43 pengőbe, a második sorozat 3.32 pengőbe fog kerülni. (Magy. Tud.)

Felhívás a cukor és petrolium árusítással foglalkozó kereskedőkhöz

Nagyvárad thj. város polgármestere 28.895—1942. szám alatt a következő hirdetményt adta ki: Értesitem Nagyvárad thj. város területén cukor és petrolium árusítással foglalkozó kereskedőket, hogy a július 1-étől beváltott petrolium utalványokkal papírlapra való felragasztással ugyanúgy kötelesek elszámolni, mint a kenyér- és lisztjegyeknél. Nagyvárad, 1942. július 3-án. Dr. Soós István polgármester.

Tudja-e Ön...

...hogy egy párizsi filmműterem falán még ma is ez a felirat díszel: „Uraknak legszigorubbantilos a női öltözékbe belépni. A házirend nyolcadik pontja értelmében a fodrász nőnek számít”?
...hogy a melegforrások vizében élő alsóbbrendű növények, a kékeszöld algák 50 fokosnál hidegebb vízbe kerülve, nyomban elhalnak és legálább nyolcvan fokos vízben érzik jól magukat?

A legjobb kilátásokkal nézhetünk az aratás elé

Nagyvárad. Saját tud. Közeledik az aratás, egyes gabonaneműekre nézve már meg is kezdődött; időszerűnek találtuk ismét megkérdezni Koppány Rezső felügyelőt, az EMGE nagyváradi kirendeltségének vezetőjét a biharmegyei mezőgazdasági helyzetéről.

— A helyzet, — mondotta, — az utóbbi időben igen kedvező fordulatot vett. A búzák szépen fejlődnek, egészségesek és közvetlenül az érés előtt állanak. Valószínűleg 80 kilogramm körüli fajsúlyú búzát adnak. A termés előreláthatólag több lesz a tavalyinál. Ugyanígy szép eredmény várható a többi kalászosoknál is. De a csütörtöki eső behatárolta a tengertermést is. Most már joggal lehet jó tengeri termést remélni. Ugyanez áll az újabb időben nagy mértékben természetett borsóra, valamint a burgonyára is, amelyből az idén sokat vetettek és ez a sok vetés bő termés ígér. Ez, hozzávéve a jól sikerült kerti veteményeket, feltétlenül biztosítja a közellátás zavartalan menetét. Ha a kenyér fejadagja alacsony is marad, bőven lesz kenyérpótlék különféle kerti veteményekben, burgonyában, kukoricában, egy kis gyümölcs is lesz. Ugyhogylényegesen kedvezőbb a jövő évi ellátás kilátása, mint volt az elmúlt évben.

— A csütörtöki jégeső ugyan megijesztette kissé a gazdákat s különösen a nagyváradi szőlőkben jelentkeztek is

károcs, de ezek csak Nagyváradon, a városban és közvetlen környékén mutatkoztak, míg kint a szántóföldeken nem volt jég. Ellenben volt áldásos, bőséges eső, amelyből csak egy-két község határa maradt ki csodálatosképpen.

— Az olajos növények is kifogástalanul fejlődnek és jó termést ígérnek. A magtermés végett vetett len, amely máskor 45—50 cm. magasságu szokott lenni, ezuttal 80 cm-re nőtt és fonaltermelésre elsőrangú árut ad.

— Általában jónak ígérkező termőév előtt állunk, annak ellenére, hogy az ősziekben vannak hiányok. Ha mindehhez hozzávesszük azt, hogy ha nem is sok, de elegendő takarmány termett, bizalommal tekinthetünk az állattellátás elé is. Abraktakarmány tekintetében nem dusskálkodhatunk ugyan, de a jó lucerna, lóhere és rétiészéna termésünk van, hogy ez már önmagában biztosítja az állatállomány megfelelő ellátását. Hozzávehetjük, hogy nagyszerűen állanak a répatermések is. Ez utóbbiakat ugyan az elmúlt hetek folyamán erősen lepték a levéltetvek, de a csütörtöki zápor elpueztította azokat is.

— Valószínű. — fejezte be nyilatkozatát Koppány Rezső. — hogy a jövő héten megkezdődik a búza aratása. Az őszi árpát és rozst már meg is kezdték aratni. Mindkettő jó termést ígér.

Számtalan új meglepő gazdasági lehetőséget mutat be a Szent István-heti „háborus” Budapesti Nemzetközi Vásár

Az idén elővételben kell a vásárigazolványt beszerezni

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.) Ismeretes, hogy az ez évi Budapesti Nemzetközi Vásárt a rendkívüli körülmények folytán, elhalasztott időpontban, augusztus 14—24-ig tartják meg. A „háborus” jelleggel rendezett Vásár időpontja tehát egybeesik a Szent István-heti ünnepségekkel, amikor az ország hazafias közönsége évtizedek óta amugy is mindig Budapestre utazik, hogy résztvegyen a Szent Jobb körmenetében és a velejáró nagy ünnepségeken, amelyeknek programját ez évben a Budapesti Nemzetközi Vásár különlegesen érdekes látványossága fogja kiegészíteni.

A rendezőegés „Háborus Vásár”-nak nevezi az ez évi magyar árumintavásárt. Háborus lesz a Vásár elsősorban annak révén, hogy a 18 főcsoportban több, mint 200 szakmát felvonultató magyar ipar előtérbe fogja állítani termelésének azt a részét, amely a mű- és pótanyagok gyakorlati hasznosságát, alkalmazási lehetőségeit és mindazokat a termelésben és fogyasztásban egyaránt tökélyre vitt takarékosági lehetőségeket mutatja be, amelyek biztosítékát jelentik annak, hogy az ország a háborus „hiány-gazdálkodás” ellenére ki tudja szolgálni nemcsak a hadsereg, hanem a fogyasztó közönség minden ésszerű szükségletét.

Érdekes és tanulságos lesz az augusztusi Nemzetközi Vásár. Vonatkozik ez nemcsak a magyar ipar újszerű és kü-

lönleges áru kínálatára, hanem arra a számos külön-csoportra is, amely a Vásár szokott keretét ez évben ki fogja egészíteni. Különösen nagy érdeklődésre tarthat számot az állami és városi közintézmények nagyszabású felvonulása, ahol minden egyes csoport és pavilon bizonyosságot fog tenni arról a nagy szervező és a köz-jólétet előmozdító munkáról, amelyet az állami és városi hatóságok az élet számtalan vonatkozásában teljesítenek.

Magyarország és a többi európai állam szoros gazdasági együttműködését, kölcsönös munkamegosztásának lehetőségét és eredményeit a Vásáron résztvevő nyolc külföldi állam hatalmas pavillon-sora fogja demonstrálni. Itt is arról győződik majd meg a közönség, hogy az európai gazdasági élet urrá lesz minden nehézségen és új anyagokkal, új technikai megoldásokkal küszöbölő ki a háború okozta összes anyagnehézségeket.

Az augusztus 14-én megnyíló Budapesti Nemzetközi Vásárt felkereső vidéki közönség ez évben is részesei lesznek a megszokott 50 százalékos utazási kedvezményben. Más évekkel szemben a túllétszám csak annyi, hogy a vásárigazolványokat ezuttal elővételben kell beszerezni. Az elővételek előjegyzése máris megindult a menetjegyirodáknál és a Vásár összes képviselőinél.

Új keresztény üzlet nyílt meg!

Blaha Jánosné Nagyvárad, Kossuth Lajos-utca 7 szám

alatt, ahol legegényesebben vásárolhat kész női ruhát, kabátot, kötött-szövöttárut és uridivat cikkeket, harisnyákat.

Kormányzói elismerés jutalmazza Szily államtitkár értékes közoktatásügyi munkáját

Budapestről jelentik: (MTI) A Hívtal és Lap július 4-iki száma a következő legfelsőbb kéziratot közli:

Kedves dr. Szily! A m. kir. miniszterelnök előterjesztésére Önnek, a tudományos és felsőoktatási ügyek igazgatója, valamint a visszacsatolt területek felsőoktatásának megszervezése terén, miniszteri biztos minőségben kifejtett rendkívül értékes és eredményes munkásságáért teljes elismerésemet fejezem ki. Kelt Budapesten, 1942. évi július hó 2-án, Horthy sk. Kállay Miklós sk.

Hóman Bálint volt közoktatásügyi miniszter levele a képviselőház elnökéhez

Budapestről jelentik: (MTI) Hóman Bálint m. kir. titkos tanácsos ny. valóság és közoktatásügyi miniszter, országgyűlési képviselő a következő levelet intézte az országgyűlés képviselőházának elnökéhez:

Van szerencsém a hazszabályok alapján tisztelettel bejelenteni, hogy személyemmel kapcsolatban az alább ismertetendő összeférhetlenségi eset merült fel. A Főméltóságú Kormányzó Ur kinevezése alapján betöltöm a Magyar Nemzeti Múzeum elnökének tisztét. Ez a tiszttség semmiféle illetmény, nyel vagy tiszteletdíjjal nem jár, ellenben feljogosít a m. kir. kincstár tulajdonában levő gépkocsijárat használatára. Ezta gépkocsijáratot a mai naptól kezdve igénybevenni kívánom. Ez a helyzet az 1901. XIV. t.-c. szempontjából elbírálást igényel. Van szerencsém nagyméltóságodat tisztelettel kérni, hogy bejelentésemet az állandó összeférhetlenségi bizottság döntése elé juttatni méltóztatassék. Van szerencsém egyezésemind előadni azt is, hogy ugyancsak a Főméltóságú Kormányzó Ur kinevezése alapján betöltöm a gróf Teleki Pál Tudományos Inézet elnöki tisztét is. Ennek a tisztségek ellátásáért nem részesülök illetményben, vagy tiszteletdíjban

Nyolc ösztöndíjat alapított az olasz külügyminisztérium magyar bölcészek számára

A Magyar Országos Tudósító jelenti: Az olasz királyi külügyminisztérium abból a célból, hogy a hazájukban az olasz nyelvet tanítani akaró külföldi ifjak számára Olaszországban a bölcsészeti doktorátus megszerzését megkönnyítse, Magyarország részére nyolc darab, egyenként tizezer líra ösztöndíjat tart fenn és ezenkívül vállalja az összes egyetemi díjak fizetését is. A nyolc ösztöndíj elnyerésére pályázhatnak azok a magyar ifjak, akik hajlandók a bolognai királyi egyetem bölcsészeti karának negyedik évfolyamán szabályszerűen beiratkozni, ott magukat az évszázó vizsgáknak alávetni. Azok a pályázók, akik a magyar bölcsészeti doktorátust már megszerzték, megfelelő oklevél elnyerése céljából beíratkozhatnak a továbbközű tanfolyamra.

Népi és polgári írók

— Váradí figyelő Budapest és Kolozsvár között —

Eddigi cikkeimben kutattam azokat a lehetőségeket, amelyek Várad szellemi életét meghatározzák. Ennek a szellemi életnek első feltétele Váradon: állandó figyelés a főváros és a nagy vidéki központok, főleg Kolozsvár felé. Budapest a magyar élet központja, az egész ország tekintete a fővárosra függ. De miért vetjük második pillantásunkat a kincses város felé? Eltekintve a földrajzi fekvéstől, Várad történelmünk során a Partiummal együtt sokszor kapcsolódott Erdélyhez és annak fővárosához. Az elmúlt két évtized számos szellemi csatornával kötötte Váradot Erdély elővárosainak hálózatába. A trianoni határ nagyobb vízválasztó lett, mint a Királyhágó. De nemcsak földrajzi és történelmi magarázata van Kolozsvár felé néző tekintetünknek. Erdély fővárosa ma olyan sajátos magyar értékeket gyűjt magába, annyira súlypont a keleti részeken, hogy Budapest és az egész ország is számontartja. Mennyivel inkább kell nekünk, akiket földrajzi helyzetünk és történelmünk odakapcsolt, figyelmet szentelnünk Kolozsvár kincses életének.

A váradí szemlélő kötelességének egy részét teljesítettem, amikor a főváros idejé színházi életéről beszámoltam. A főváros szellemi életének teljes egészét rövid cikkek keretében nem lehet átfigyeltetni, de a szellemi élet egyes jellegzetes mozzanatairól fölvetett pillanatképek rávilágíthat az egészre. Ilyen jellegzetes mozzanat az a vita, amely ma „népi írók” és nyugati műveltségük, „urbánusok” közt folyik. Németh László kitűnő esszé-írónk ír érdekes tanulmányt a „Magyar Csillag” folyóirat egyik utóbbi számában, „Mély magyarság” címen.

Németh László nevét közülünk is sokan ismerik. Emlékszünk arra a heroikus időre, amikor „Tanu”-t egymaga írta. „Kisebbségben” és „Válasz” című tanulmányai, valamint a tavalyi könyvnapra „A minőség forradalma” c. alatt összegyűjtött értekezései közlését fogadjuk. Színművét, a „Cseresznye”-t az idén adta elő a Nemzeti Színház. Ez a darab, mint Németh László egész írói egyénisége, sok vita középpontjában állott. Mostani „Mély magyarság” c. cikkének Cs. Szabó László egy állítása ad időszerűséget. Azt mondja Cs. Szabó, hogy Németh László „beállott a népi írók közé.” Az „urbánus” és „népi” írók közötti harc egy fejezete ez. Az urbánusokhoz lehet számítani Zilahy Lajost, Márai Sándort, Harsányi Zoltot — hogy csak a legismertebbeket említem. — a népi írók általában a földműves osztály fiait: Illyés Gyula, Erdélyi József, Sinka István, Veres Péter, Németh László azt állítja, hogy az igaz magyar értékek a történelem során is mélyen európaiak voltak. Népi íróktól, Illyés Gyulától idéz: „Ahogy íróelődjeinkbe, kultúránk gyökereitbe visszazúgunk, elbámulok, mekkora Európa az, ami egy Ballasában, Zrínyiben, Berzsenyiben. Adyban felnyílik alattam. S mennyivel ideváltabb és egyben igazabb, mint amivel a pesti áleurópaiak kínálgatnak.” Hangsúlyozottan állítja Németh László is: „A mély magyarság legyen mély Európáság és nem vakond magyarság.” Az európai művelődésbe nem mint nyugati rámozgó balkániak, hanem mint új vért hozó közbeszélők kapcsolódunk be. Bevallja Németh László: nem álltam be a népi írók közé, „mintha egy római szenátor menne el sámán-dobot verni. Az azonban igaz, hogy ma sokkal több alázattal és türelemmel tudok mellettek állni. Régebben énbenem is ott

mocorgott az intellektuális dölyf, műveltségemmel verni vissza a sorsukkal érkezőket. Ma azt nézem, mi jött meg, mi nyílt föl bennük.”

Ez a magyar szellemi ember köteles állásfoglalása, akár népi, akár urbánus legyen is. Hangsúlyozni, hogy ne legyünk vakondlelkűek, lássuk, ismerjük Európát, de elsősorban befelé nézzünk, meleg tekintettel, népi értékeink felé. És ne csak azokat nézzük, akik az író ruháját és tollát hordva jönnek köztünk, hanem értékeljük dalban, képzőművészetben, díszítésben és népi iradalomban azt az „ősni-új” magyar népi kultúrát, politikai szervező erőt, közösségi érzést, amellyel mi keleti sajátosságunkkal hozzájárulunk Európa műveltségéhez. Művelt magyar az lesz, aki elsősorban saját népének ősi kultúráját ismeri és táplálja. Középosztályunk műveltség-fogalma itt gyökeres reformra szorul. Ez a reform megindult. „Mialatt Pest ujságai, mozijai, sárga könyvei azon dolgoznak, hogy fejükből a hazai álmokkal Mély Magyarországot is kiszűrjék, népünk íróelődjei azért harcolnak, hogy a sok elszigetelt álmom egy ősi-új magyar kultúrában folyhasson megint össze, s Zalára, Csongrádra, Jásznagykunra is visszacsoroghasson.” Bár minél több szerény csatornán csurogna Váradra is!

Németh Lászlótól teljesen függetlenül ugyanabban az időben jelent meg egy tanulmány a keleti szellemi súlypont városában, Kolozsvárt is. Széchenyi „Hi-

tel”-ének 1830-as címbetűt viselő „Hitel”, nemzetpolitikai szemle Kiss Jenő erdélyi író tollából közöl tanulmányt „Szezták a magyar irodalomban” cím alatt. Nem fölösleges a „Hitel”-t Váradon újra bemutatni 1935-ben indult Kolozsvárt egy szerény két íves lap, melyet erdélyi hűszévesek, ahogy magukat ekkor neveztek, szerkesztettek. Egyetemi hallgatók, magukat művelő, kisebbségi életben leghívebb magyarok voltak. A kisebbségi nemzet minden gondját testükben-lelkükben hordozták. Ma országgyűlési képviselők, Erdélyi Tudományos Intézet tanárai, a magyar élet legmélyebben látó férfiai. Kiss Jenő cikke visszapillant a népi-radikális gondolat művelőire. Ady kihűlt nyugvóhelyén a huszas évek elején Szabó Dezső vetette meg e gondolat ágját. Németh Lászlóval az új nemzedék zászlója alatt száll táborba. A népi író olyan országos ügyekbe mer beleszólni, mint a földbirtok kérdése, a városi munkásság és agrárproletariátus ügye, stb. 1930 körül az ország népe irónak vezetése alatt könnyen kapható lett volna egy nagy reform-mozdulatra. De a történelem kezeke gyorsabban járt és a kis népek más életfeladatok lettek kötelességévé, nagy népek árnyékában. A falukutatás még egy ideig felszínen tartja őket, határukat nem csökkenti. A népi írók Márciusi Frontba tömörülésében már több volt a külsőség, mint az élet sodró ereje. Az ország figyelme pedig a belső kérdésekről mind feszültebben a határon túlakra terelődött. „Magyarország fejverkezék s a közeledő vihar fellegetében elmerül a márciusi nap...” Kiss Jenő azt állítja, hogy ettől kezdve az írói forradalom szeztákra hull. Előbb Kosztolányi, Babics, Márai „polgári”

Hölgyfodrászat-ra

is berendezkedett a **Menning Sándor**

uri fodrászüzlet, Bémer-tér 2.
A mélyen tisztelt hölgyközönség kiszolgálását (dauer, hajfestés, manikűr) július 4-én, szombaton kezd meg.

magatartását és intellektuális „göggjét” támadják, majd egymás között is vadaskodnak Illyés Gyulát „értelmi embernek” becsmérve. „Ma, amikor minden erő összefogásra törekszik, e szeztás elkülönülés — mégha az „igazabb magyarság” nevében történik is — nem lehet a magyar élet példamutató megnyitkozása,” szögezi le cikke végén Kiss Jenő.

Hogy vannak ma nálunk „népi” és „polgári” írók, hogy ezek között ellentétek vannak, surlódó felületek, melyeken összemért szellemük szikrázik, — ne fájjon nekünk. Magyar életünk gazdagságát jelenti ez. Polgári társadalmunk meglévő értékeivel és gondjaival miért ne foglalkozzék Márai? Népünk kérdéseit miért ne zúgják szüntelen fülszánkba a Veres Péterek, Illyés Gyulák, Sinka Istvánok? A mező sem egy virágot terem és a sokfajta virág ölfér virágos Pannoniában. Csak honi mezőn nyílnak és ne árrasszon mérges illatot a virágos réten. Mind ugyanannak a mélyen magyar és mélyen európai kultúrának kibomlása ez. Ezek indulnak mindenfelől és összefutnak az ország és Erdély központjában. Mi pedig a váradí dombokról kémleljük Pannónia mezőit és az erdélyi hegyeket.

TATRAY BARNAPAS

Tíz esetben hozott jogerős marasztaló ítéletet a rendőrbíróság a zsidótörvény kijátszásáért

Elfogták a Dunántul a Polyfoto zsidó ügynökeit — a gazdát megbüntették

(Nagyvárad.) Az Értelmiségi Kormánybiztosság feljelentése alapján a nagyváradí rendőrkapitányság rendőrbírójá pénteken délelőtt számos zsidótörvény kihágási ügyben hozott ítéletet. Az ügyek és az ítéletek között kétségtelenül legérdekesebb a Fekete Miksa és Társa Betéti Társaságé. A Fekete Miksa és Társa céget az Értelmiségi Kormánybiztosság feljelentésére már egy ízben elítélték 500 pengő pénzbüntetésre. A cég azonban megfellebbezte az ítéletet. A másodfoku bíróság az egész ügyet visszaküldte az első foku bírósághoz elbírálásra és új ítéletre. Az újbóli eljárást most lefolytatták és dr. Kajdy rendőrbíró az ügyben a következő jogerős ítéletet hozta:

Elsőrendű terhelt Schwartz Lajost 1000 pengőre vagy 30 napi elzárásra, másodrendű terhelt Fekete Miksát 1000 pengőre vagy 30 napi elzárásra, harmadrendű terhelt Fekete Miksánét 1000 pengőre vagy 30 napi elzárásra büntetést szabtak ki.

Ugyancsak a zsidótörvény kijátszása címen ítélték el Barna Sámuel Károly-utca 1. szám alatti fa- és szénkereskedőt 200 pengőre vagy 19 napi elzárásra, mert törvénytellenesen zsidót alkalmazott. Sztacho Szever ügyvédet (Deák Ferenc-utca 2. szám) jogerősen 300 pengőre vagy 15 napi elzárásra ítélték, mert törvénytellenesen foglalkoztatta dr. Kádár Elek

zsidó ügyvédet. Dr. Pop János Széchenyi-tér 2. szám alatti ügyvédet 200 pengőre vagy 10 napi elzárásra ítélték, mert törvénytellenesen alkalmazta dr. Kornhaus Izidor zsidó ügyvédet. Ugyancsak most hirdettek ítéletet az Érendrédi Mezőgazdasági R. T. ügyében is, mert a kormánybiztossághoz a valóságnak meg nem felelő jelentést terjesztettek fel. A részvénytársaság két képviselőjét egyenként 500 pengőre vagy 20 napi elzárásra ítélték.

Az Ullmann József-féle cég ellen is eljárás indult, mert az alkalmazott zsidók illetményeit nem csökkentette a törvény előírásainak megfelelően. A cég tulajdonosait Ullmann Andort és Ullmann Izidort egyenként 1000 pengőre vagy 20 napi elzárásra ítélték.

Reszegi Lajosné hirdalbizományost és könyvtérjesztőt jogerősen 100 pengőre vagy tíz napi elzárásra ítélték, mert zsidó alkalmazottjának több fizetést adott, mint a kereszténynek.

2700 pengőt kap a keresztény ügynök — 18 ezret a zsidó

A Polyfoto tulajdonosát, Nagy Imrénét, született Pártos Katalint 400 pengőre vagy 20 napi elzárásra ítélték, mert Abraham Sándor és Breuer Lajos zsidó ügynökeit nem jelentette be az Értelmiségi Kormánybiztossá-

hozat. Az ügyvel kapcsolatosan megtudtuk, hogy az Értelmiségi Kormánybiztosság egészen furcsa módon értesült a zsidó ügynökök alkalmazásáról. Ezek az ügynökök a cég megbízásából ugyanis a Dunántul jártak fényképnagyítások szerzésére. A rendőri hatóságok itt fogták le őket, mert közben még az angol rádió rémhíreit is terjesztették s így tudták meg, hogy a nagyváradí Polyfoto-cég alkalmazottai.

Stern Dezső tollkereskedőt (Baross-utca 12.) 100 pengőre vagy 10 napi elzárásra ítélték, mert a bejelentési kötelezettségének nem tett eleget. Megbüntették a Favorit-cipőgyár tulajdonosát, Leitner Gusztávot is 1000 pengőre vagy 30 napi elzárásra, mert keresztény jutalékos ügynökének csak 2745 pengő jutalékot fizetett ki, ugyanakkor zsidó ügynökének 18 ezer pengőt juttatott.

Az érdekes ítéletek fényt vetnek arra, hogy egyes nagyváradí cégek és ügyvédi irodák hogyan tartják be a zsidótörvény szigorú rendelkezéseit.

A fentebbi ítéleteket dr. Kajdy Lajos rendőrkapitány és dr. Németh László fogalmazó hozták. Az Értelmiségi Kormánybiztosságot dr. Gyulács János ügyész megbízott, mint szakképviselő képviselte.

Az ítéletek városszerzte nagy megnyugvást keltek.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETESI ÁRAK: Egész évre 30
 félévre 15, egy óra 2.50 pengő
 Postatakarékpénztári csekkzámlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

Táviratban üdvözölte a Kormányzó Ur az aranyimés Virág Ferenc pécsi megyéspüspököt. Budapestről jelentik: (MTI) A Kormányzó Ur Virág Ferenc pécsi megyéspüspökhöz aranyiméséje alkalmából üdvözlőtáviratot intézett. Meleg szerencsekívánatait juttatta kifejezésre és Isten áldását kérte továbbá működésére.

Magyarország legrégebbi biztosító intézete, az 1857-ben alapított ELSŐ MAGYAR ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG helybéli: Szent László-tér 2. szám alatti főgynöksége a biztosító közönségnek a legnagyobb készséggel áll minden biztosítási ügyben rendelkezésre és bármely biztosítási ügyben felvilágosítással szolgál. Foglalkozik a biztosítás minden ágával a legelőnyösebb díjakkal és a legidősebb feltételek mellett.

„Délvidéki” flortalpu selvenharisnyák már 3 pengőtől

Horváth Károlynál
 Hlatky Endre (v. Zöldfa) utca 8.

* „PARAGÁZ”. A modern gázkémia legújabb vívmánya a „Paragáz”. Egyesíti magában a mérgezőgázok kitűnő elonyeit és feltétlenül biztonságos kizár minden élőszót, polskát, telveket, molyt, sváb-muszakabogarakat és azok petéit, ugyanakkor az emberre közvetlenül nem veszélyes. — A „Paragázzal” folyó gázosítás munkálatok alatt nem kell a lakásból kiköltözni, mert amíg a lakás egyik részében fűregetlenítnek, a többi szobákban nyugodtan lehet tartózkodni. Már több munkálatot végeztek vele és tökéletes pusztító hatásáról hatóságok (kolozsvári diákotthon, eiketnémák intézete, rendőrségi fogdák, kórházak) magánosok elismerő levelei tanuskodnak. Örömmel értesülünk róla, hogy Nagyváradon is létesült Szigligeti-utca 7. szám alatt egy ilyen „Paragáz” fűregető szolgálat és nekünk is módunkba lesz igénybe venni a modern gáztudomány ezen legújabb vívmányát.

A LEGOLTALMI LIGA FELHÍVÁSA. A Légoltalmi Liga nagyváradai csoport elnöksége ismételtén felhívja a figyelmet a f. hó 6-án, hétfőn kezdődő légo-aktatóképző tanfolyamra, melyre jelentkezőket még felvesszünk. A sikerrel vizsgázott oktatók a légo-munkákért díjazásban részesülnek, előadások tartása alkalmával pedig 3 pengő óradíjat kaphatnak. Jelentkezni lehet hétfőn reggel 8 és fél 9 óra között a Légoltalmi Liga hivatalos helyiségében, Rákóczi-ut 13. sz. I. em. A tanfolyam 9 órakor a Szt. László gimnáziumban kezdődik. Légoltalmi Liga Nagyvárad Csoportja.

FEGYVER

agyazás, tartósfényű csőbarnítás, javítás **LOVASZ I.** puskaműves Nagyvárad, Damianich-utca 37. sz.

A felsőház is elfogadta a zsidók mező- és erdőgazdasági ingatlaniról szóló törvényjavaslatot. Budapestről jelentik: (MTI) A felsőház egyesített bizottságai kisebb módosításokkal részleteiben is elfogadták a zsidók mező- és erdőgazdasági ingatlanairól szóló törvényjavaslatot.

200.000 CSEH TÜNTETETT BENES AKNAMUNKÁJA ELLEN. Prágából jelentik (MTI) A Német Távirati Iroda jelentik: Prágában pénteken nagygyűlést tartottak, amelyen Hacha elnök is megjelent. A nagygyűlésen több mint kétszáz ezer ember vett részt. A nagygyűlés a leghevesebben kikelt Benes aknamunkája ellen és hitet tett a birodalom mellett.

Megkezdődött az erdélyi levettek táborozása. Kolozsvárról jelentik: (MTI) Kolozsvárott megkezdődött Erdély tíz megyéjéből összegyűlt mintegy hétezer levette táborozása.

Modern festett **BUTOR** olcsón kapható **MEZEINÉL**
 Szabadság-utca 12. Háló, kombinált szobák, előszobák, konyhák.

A NILUSVÖLGY FÜGGETLENSÉGÉRŐL BESZÉLT A VILÁGSAJTÓ ELŐTT A FÖMUFÉ. Berlin (MTI) A Német Távirati Iroda jelentik: A jeruzsálemi főmufti nyilatkozatot tett a világsajtó képviselői előtt. Hangsúlyozta, hogy a tengelycsapatok győzelmei nagy örömet keltettek az egész keleten. Egyiptom népe tudatában van, hogy most elérkezett a pillanat, amikor véglegesen megszabadulhat az idegen uralomtól és megvalósíthatja a Nilus völgyének függetlenségét. Az arab nemzet az Egyiptomban előrenyomuló tengelyhaderőkben szövetségeseit látja.

Tilos Svájcban az állatok vágása. Bernből jelentik: (MTI) Az OFI jelentik: Svájcban július 8-ától 22-éig tilos a húsfogyasztás és az állatok vágása.

Tisztelettel közlöm a nagyérdemű közönséggel, hogy a **Rákóczi-út 12. szám alatti**

Beszting cukrászdát átvettem

Minden törekvésem oda irányul, hogy üzletemet t. vendégeink legnagyobb meglegedésére tovább vezessem. Kitűnő minőségű sütemények és fagyaltok naponként frissen készülnek.

Szíves pártfogást kér:

Knott József cukrász.

KÜLÖN EGYHÁZMEGYÉBE TÖMÖRITIK A KOLOSZVÁRI REFORMÁTUS EGYHÁZKÖZSÉGEKET. Kolozsvárról jelentik (MTI) A kolozsvári református egyház presbitériuma pénteken javaslatot fogadott el a kolozsvári református egyház átszervezéséről. A meglévő 4 egyházközség mellé még 5-öt szerveznek. Ezenkívül három fiók és 4 missziós egyházközség is létesül. A kolozsvári egyházközségeket külön egyházmegyébe tömörítik.

Kávéházakban és vendéglőkben kérjé: Magyar Lapok at.

Vasárnap tartják a házfelügyelők műsoros táncestélyüket. A Házfelügyelők Nemzeti és Gazdasági Országos Egyesülete nagyváradai csoportja 1942 július 5-én délután 6 órai kezdettel a Nemzeti Munkaközpont helyiségében műsoros táncestélyt rendez. A táncestély alapja javára. Kérjük t. tagjainkat és a házfelügyelők minden pártfogóját és tisztelőjét, hogy megjelenésükkel tegyék lehetővé ezen némes célunk elérését. A Rendezőség.

Stolpa József dr. államtitkár kiténtése. Budapestről jelentik: (MTI) A Kormányzó Ur a miniszterelnök előterjesztésére dr. Stolpa József államtitkárnak a vallás és közoktatásügyi igazgatás terén kifejtett rendkívül értékes és eredményes munkásságáért teljes elismerését fejezte ki.

Korona Filmszínházban Szent Péter esernyője

Mikszáth világhírű regényének filmváltozata
 Lequjabb hirdadó: Kállay miniszterelnök Erdélyben.

Dánia nem fogadja el a grönlandi egyezményt. Kopenhágából jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelentik: A dán képviselőház érvénytelennek nyilvánította a volt washingtoni dán követ és az Egyesült Államok között kötött Grönlandra vonatkozó egyezményt.

A RÓM. KAT. NÖVÉDŐ EGYESÜLET 1942. július hó 8-án, délután 5 órakor tartja 1941. évi rendcs. közgyűlést (Kat. Kör földszint). Tárgysorozat: Elnöki megnyitó. Pénztári jelentés. Titkári jelentés 1941 évi ügymenetről. Esetleges indítványok. Elnöki zárzó. Az érdeklődőket szívesen látja az elnökség.

NYILTTÉR

Szíves tudomására hozom megrendelőimnek, hogy Rákóczi-út 20. szám alatti levő nyomdabérlémet megszüntetem és július 1-től továbbra is „Uránia” név alatt Gróf Teleki és Dúdek-utca sarkán megnyitottam. Telefon 10-87.

OZSVATH GÉZA.

LIBAZSIRJEGYET KAPNAK A KECSKEMÉTI ZSIDÓK. Kecskemét-ről jelentik (MTI): A zsidóellenes érdekekben már korábban elrendelték, hogy a zsidók részére nem szabad certésziert kiszolgáltatni. Az ellenőrzés megkönynyítése végett, a zsidók részére külön zsidójegyeket bocsátanak ki. Ezekkel záróan libazsirt szabad vásárolni.

Viselien szandálban

Horváth-féle

délvidéki flortalpu hari-nyát, mert ez a legtartósabb. Hlatky Endre (v. Zöldfa) utca 8.

MEGHOSSZABBÍTOTTA A POSTA MŰSZERESZ TANONCOK PÁLYÁZATÁNAK HATÁRIDEJÉT. A MTI. jelentik: A m. kir. postavezéregazgatóság felhívja a szülőket, illetve pályázók figyelmét arra, hogy a posta műszeres tanoncskoláiban és a posta gépkecsipari tanoncskoláiba való felvételle a kérvények benyújtásának határidejét július 20-ig meghosszabbította.

Nagyvárad thj. város adóhivatala.

Arverési hirdetmény

Alulírott városi végrehajtó közhírré teszem, hogy köztartozások fejében lefoglalt ingóságokra az 1925. évi 600 P. M. rendelet 67-69. szakasza alapján az első árverést 1942. július 11., a másodikat 1942. július 21-ik napjára a városi közkirakárban (Thaly Kálmán-u. 2.) kintűzöm.

Arverési feltételek

1. Az első árverésen az egyes ingóságok csak az esetben kerülnek eladásra, ha az árverezők a becsérték háromnegyedrése erejéig tesznek vételi ajánlatot.
2. A második árverésen azonban az ingóság a becsértékre való tekintet nélkül, a legnagyobb vételi ajánlatot tevő birtokába megy át.
3. Az árverés megtartása, vagy megkísérlése esetén a behajtási illeték 8 százalék.
4. A vételárát azonnal és készpénzzel kell fizetni.

Nagyvárad, 1942. július 3.

Szász László,
 h. végrehajtó.

FERENC JÓZSEF
 KESERŰVIZ

Vasárnapi levél

Nem zúgolódom és nem panaszkodom

Nem zúgolódom és nem panaszkodom, vagy cselekszem vagy tünök! A napokban olvastam ezt a szép mondást egy leány-naptárból s most elküldöm nektek, Asszonytársaim, hogy a panaszok és zúgolódások tengerében megerősítse szíveteket, hogy világítson előttek, mint a lámpás s ha elernyedtek a mindennapi küzdelemben, új cselekvésre lendítse karotokat a lélekölő siránkozás helyett. Mert kétségbeejtő az a panaszáradat, ami hömpölyög úton-útfélen, mint egy nagy sárga folyó s nyúlós iszapiával elborítja, megbénítja a családért való küzdelemre teremtett Asszonylelküket.

Reggeltől estig ömlik a panasz a sok meggondolatlan szájon, ahelyett, hogy ima fakadna s megköszönnék a jó Istennek, hogy átszűrte bennünket a hosszú, könyörtelen tél szenvedésén.

Ömlik a panasz, mert sorba kell állni a húsért, mert nem főzhetünk olyan dús, zsíros ételeket, mint máskor s kamránk polca sem roskadozik az édes befőttek terhétől, mert kevés a cukor.

Tegnap az egyik péküzetben azért siránkozott egy jöltáplált hölgy, mert nem volt zsemlye.

— Ehen kell halni, — nyafogta szegény halálraitelt s öblös kosarában nagy fehér karfiolok duzzadtak, ropogós cseresznye piroslott s gyermekfejnyi gomolya pöffeszkedett. Telve volt minden jóval, amit csak ez a drága magyar föld, magyar nyár adhatott neki, de egy semmiségért, egy parányi zsemlyéért panaszra nyitotta száját. Egy vizes zsemlyét sem tudott áldozni akkor, mikor véreink haláltmegvető bátorsággal küzdenek odakint.

Igen! Sirunk, jajgatunk minden kicsiségért, a legparányibb kényelmetlenség kétségbeejt, ahelyett, hogy megfogánánk egymás kezét s azt mondanánk: Nézzetek körül asszonyok! Nincs még egy ország a világkeréken, ahol úgy meg volna minden, mint nálunk.

Még mindig került étel az asztalunkra s az étel mellett ma is ott van, egy nehéz, élelmiszeresapásokkal süjtött gazdasági év után, a jóízű, drága magyar kenyér.

Finnországban — nem régen olvastam — zúzmók s füvek különböző elkészítésével kísérleteznek a főzőiskolákban s vad madarak húsának felhasználásával enyhítik a beállott húshiányt. És mindezt panasz nélkül! Lássátok be Ti is Asszonyok, hogy háborút viselünk. Háink kint küzdenek diadalmas csatákban értünk, gyermekeinkért egy szebb, boldogabb jövőért, nem méltó hát hozánk ez a kishitű siránkozás.

A panasz, az elégedetlenség rombol, gyöngít, lazítja a sort, az ellenség céljait szolgálja s nekünk építeni kell. Nekünk erős lélekkel, törhetetlen hittel harcolnunk kell a belső fronton, kitarással, becsülettel, a családért, a nemzetért. Azt a sok fölös energiát tehát, amit eddig meddő panaszra, kényes si-

ránkozásra pocskoltunk, nemzetépítő munkára használjuk fel s ne zúgolódjunk, hanem cselekedjünk!

Mert abban a városban, ahol minden földijével tetejesre halmozott kosarakat cipelnek, 10—12 santung kosztümet varrnak hetenként a fútcái szalonokban s

egy fotoüzlet-tulajdonos ebekskéje vanília-fagyaltot eszik, ott nincs ok, legalább is egyeseknek, az örökös panaszra. Fel tehát a szívekkel Asszonyok, nemuljon el a panasz s tünjünk, vagy cselekedjünk!

Akosfyné Eötvös Irén.

Asszony és a nemzet

A béke, a viszonylagos jólét, — régi igazság ez — elkorcsosítja a hazafias gondolkodást. Különösen kiütöközött ez a nagy nemzeti céloktól nem vezetett, a szűk családi étellel ki nem elégített, idegen irodalmat, idegen kulturát és ezzel idegen szellemet lapozgató asszonyainknál.

Történelmünk során mindenkor a nagy és nehéz idők vetették felszínre az igazi, a példás magyar női ideál típusát.

A mai világformáló, részünkre új Magyarországot ígérő idők ismét új magyar női típust követelnek. Szakítani kell azzal a női ideállal, amelyet idegen beteges kultúra, idegen szellem állított asszonytársadalmunk elé. Ma a nemzetnek nincs szüksége üres lelkű, léha divatdámákra, akiknek minden gondjuk a legjobb párizsi modellek utánzásában merül ki, abban, hogy hosszabb vagy rövidebb legyen-e a santung-kosztüm, hogy lefelé fodrozva, felfelé simítva áll-e hódítóbban a hajuk, hogy kreolbarna vagy enyhe rózsaszín puder teszi-e hamvasabbá az arcukat, s melyik kozmetikai pakolás tünteti el a ráncokat leghatásosabban...

Kevesen vették észre asszonyaink közül, hogy akaratlanul is áldozataivá váltak a züllesztő idegen szellemnek.

El kellett jönnie újra a nagy időknek, hogy a korcs női típus helyét a nemzeti eszme magyar gondolat, az új magyar élettorma ismét az épületben éllelkű magyar női ideált ragyogtassa követendő példának asszonytársadalmunk előtt.

Magyar nagyasszonyokra, áldozatos lelkű magyar nőkre van szüksége ismét a nemzetnek!

Széchenyi István érezte, tudta, hogy milyen mély erő, milyen jótékony sugár, milyen férfi lelket erősítő ha-

tás árad a nő szívéből. Férjet, gyermeket, hazát szerető, értük dolgozó és értük minden áldozatra kész asszonyi életet kért Széchenyi a magyar nőktől.

Ezt kéri ma is a nemzet a magyar asszonytársadalomtól!

Büszkéek vagyunk reá, hogy nekünk is vannak magyar lottáink, vannak áldozatos asszonyaink, vannak a családi tűzhelynek, a magyar gondolatnak, a szociális eszmének női apostolai...

De ma minden magyar nőnek apostolnak kell lennie!

A magyar férfi büszke nemzeti hivatása: fegyverrel a kezében, ha kell élete árán is harcolni a fronton, nagy munkával, emberfeletti erővel küzdeni, dolgozni, az itthoni országépítés arcvonalán. A magyar asszony-nak sem lehet ma könnyebb feladata, hanem ugyanolyan nehéz, felelősségteljes és nemes. A mai magyar asszony legszentebb feladata ma sem más, mint amilyen Rozgonyi Cicelléé, vagy az egri nőké volt: segíteni szívvel és lélekkel súlyos feladatuk teljesítésében a magyar férfiakat, enyhíteni asszonyi lelkük lágy gyöngédségével, meleg szívével a kint harcolók küzdelmét, lélekkel buzdítani a fegyverrel, tollal, gépekkel és kapával dolgozókat egyaránt és részt kérni, minél nagyobb részt a nemzeti feladatok vállalásából, a minél több magyar és minél több munka gondolatából, amely ma egyedül nemzetépítő tényező. Ezt kéri a magyar nőktől a történelemben dicsőült Magyar Asszonytól a magyar nemzet.

Háboiú van, új életért küzdünk, amelyhez a magyar asszony meleg szíve és asszonyi munkája épp úgy nélkülözhetetlen, mint a magyar férfi-erő.

WOLFF LASZLÓ

Táplálkozzunk helyesen

Az utóbbi évszázadokban népünk ellátása meglehetősen egyoldalú táplálkozás felé tolódott el. A néprétegek nagyrészenek főeledele a kenyér, szalonna, hús és burgonya volt. Ezek elkészítése kisebb fáradsággal jár és inkább keltette a jólakottság érzését. Népünk a zöldség- és főzelékfélék természetét és így a fogyasztását úgyszólván teljesen elhanyagolta.

A most megindult vitamin kert mozgalom és a Zöldkereszt kiskert

akciója ezt az évszázados mulasztást kívánja pótolni. A zöldség és főzelékfélék nagyobbarányú termelése ma már az egész országban megindult s az így nyert több termelést kellőképpen és a célnak megfelelően kell felhasználni.

A magyar asszonynak nemcsak saját érdeke, hanem kötelessége is, hogy családját helyesen ételmezze. A kenyér, hús, burgonya mellett zöld főzelékféléket és gyümölcsöket is

kell fogyasztani, mert az ezekben lévő vitaminok és ásványi sókra a szervezetnek feltétlenül szüksége van. A zöldség- és főzelékfélékből, gyümölcsökből — okkal-móddal — már a csecsemőknek is juttatni kell. Ha az orvos megengedi, már a negyedik hónaptól kezdve adhatunk a csecsemőknek sárga répa vagy almalevet. Természetesen első alkalommal csak egy kávéskanálnyit és fokozatosan lehet többet is.

Öt-hat hónapos kortól kezdve az orvos utasítása szerint levest és főzeléket is kell adni a kisbabának. Itt elsősorban zöldség, burgonya, paradicsom, zöldbab és zöldborsó leves levéről lehet szó.

Főzeléket kisbaba részére parajból, sárgarépából, salátából, burgonyából, tökből, zöldbabból, zöldborsóból, majd később kelkáposztából és kalarábéból is készíthetünk.

Utasítás szernt járunk el a mennyiségekkel. Hét-nyolc hónapos korig a csecsemőknek két deci mennyiséget adhatunk, amelyből ajánlatos az egy deci leves és egy deci főzelék.

Két éves kor körül a kisgyermeket kezdjük lassan rászoktatni a fokozottabb gyümölcsfogyasztásra, de kedveltesük meg vele a nyers salátákat, retket, zöld paprikát, paradicsomot és más nyersen ehető zöldségféléket is.

A háziasszony

Burgonyaleves újbungonyából.

A burgonyát vizesen egy zacskoba tesszük és rázással dörzöljük le vékony héját. Majd bő vízben megmosva felaprítjuk és 1 1/2 liter vízzel, kevés sóval felfőzzük. Finomra vágott vörös-hagymát pirítunk s kevés liszttel röntást készítünk s azt kevés hideg vízzel feleresztve a leveshez öntjük. A kész levest tejfelel elkeverjük és tálaláskor finomra vágott zöldségtalajjal hintjük meg.

„Dzsuvecs” török nemzeti eledel.

Zsirban 4—5 fej hagymát karikára vágok és 1 kgr. borjú húst kockára vágva hozzá adom és együtt puhítom. 3—4 sárga répát karikára vágva, 1—2 marék zöldborsó szemet, 1—2 marék megtördelt zöldbabot, egy karalábót felszeletelve, 5—6 krumplit, zellert és petrezselymet, két paradicsomot, karfiol rózsát adunk hozzá és karikára vágott zöld paprikát. Majd megszóva, felszeletelt paradicsommal puhítjuk. Hogy össze ne törjük, kanállal ne keverjük, csak rázzuk meg a lábast. Igen jó vitamindús étel.

Asszonyok pastája

P. I. jelűre üzenem: Beküldött versei mély érzésről tesznek tanuságot, csak a formát kell még csiszolni. — Irásait mindenkor szívesen olvasom Üdvözlettel: Szerkesztő.

Nagyváradai színészek a gyulai nyári színházban

Hová szerződtek kedves színészeink?

Gyula, július hó.

Délután 7 órakor, szép, tiszta időben érkezünk meg Gyulára. Berkocsiba tiltunk és a Komló-szállodába hajtatunk.

A szállodában gyorsan kipakkoltunk és elittünk a Göndcsi-népkelt közepén álló nyári színházhoz.

Félreértések elkerülése végett meg kell mondanunk, hogy téli színház-épület egyáltalán nincs, tehát Gyulán mivel megfelelő helyiség nem áll rendelkezésre, télen színtársulat nem működhet és nem is vendégszerepelhet. Panaszkodnak is emiatt a gyulaiak eleget, viszont a színigazgatók, mint elsőrendű nyári állomást tartják nyilván.

Egész évben ki van éhezve a közönség, gondoltunk, a ma esti bemutatott bizonyára zsufolt ház nézi végig. Az utcákon lévő falragaszokról olvastuk, hogy Szücs László és Rácz Tilda vendégszerepel a Cigánybáróban. Tehát elsőrendű lesz a szereposztás is.

A színpadi bejárási előtti hagyományos fapadokon együtt ült már és a parkban csoportokba verődve tárgyalt az egész együttes. Mindenütt mosolygós, jókedvű arcok fogadnak bennünket. Hiába, nagy szó a nyári színt. Az egyhónapi szabadság alatt kikapihenték magukat, testileg megerősödve, lelkiileg felüdülve tértek vissza, hogy nekikülának ismét a munkának.

Gyönyörű csokoládébarna színe van a legtöbbször. Lelkesen mesélik nyári élményeiket s csak azt sajnálják, hogy a négy hét olyan hamar elrepült, hogy szinte észre sem vették.

Természetesen rögtön arról érdeklődünk, hogy ki háová szerződött?

Legnagyobb részük még mindig nem irt alá szerződést sehová. Sietve hozatászik azonban, hogy többféle állások tárgyalásban.

Radnóthy Éva 150 estére Szegedre szerződött Bánky Róberthez, nagyvárú feltételekkel. Kozma Andor Vaszary szerződött az Andrassy színházhoz. Gratulálunk nekik s ugyanakkor sajnáljuk, hogy jövőre nem láthatjuk őket a Szigligeti színház színpadán.

Barsy Béla, Károlyi Ernő, Halassy Gyula és Tanay Emil ismét Nagyváradra irt alá szerződést.

Közben Károlyi kijelenti, hogy Putnik Balint, ki fogja engedni a szerződéséből mivel sokkal előnyösebb ajánlatot kapott Budapestről Erdélyi Miskától. 8 hónapra szerződik az Erzsébetvárosi színházhoz, októberben film szerepet kap és a jövő évi nyári színtében is biztosítva van a szereplése.

Solyósi Imre szeretne Váradon maradni, de egyelőre még varakozási állápontra helyezkedik.

A hölgyek közül Telek Ica aláírta a

szerződését és valószínűleg megegyezik Putnikkal Bartók Juci is.

Kolthay Aranka Budapestre megy a férjéhez. Nyugodtan akar élni és reméli, hogy otthon is fog kapni szerepet a Madách színházban.

Háromnegyed ház az előadásban

Az esti megnyitáson bizony csak háromnegyed ház gyűlt össze. Pedig nem is olyan nagy ez a fából készült színházi épület nézőtere. Fél kilencre volt hirdelve az előadás, de csak 9 órakor kezdtek.

Szücs László, Rácz Tilda, Radnóthy Éva rémekül énekelték és a közönség melegen ünnepelte őket s közben átsiklott a kisebb hiányosságokon, amelyet főleg az idézett elő, hogy a színészek a nyári szünet után első ízben léptek szinte próba nélkül a világot jelentő deszkákra.

Szücs Lászlónak veszett hira van a színészek között

Előadás után az Otthon kávéház és étterem kerthelyiségében vacsoráztunk. Szücs Lacira az újdonsült színigazgatóra alaposan rájárt a rud. Mindenki őt ugratta.

— Majd meglátod milyen jó direktornak lenni — kezdte Putnik Balint.

— Nem lesz sokáig — hangzott az asztal másik végéről a biztatás.

— Miért — kérdeztük körülbán.

— Mert az a hír járja, hogy hat hónap alatt szétpofozza az egész társulatot.

Szücs nem vette zokon az ugratást és elmondta, hogy milyen pletykákkal és rágalomokkal igyekeznek meggátolni a Színművészet Kamaránál színigazgatói kijelölését. Majd Putnik felé fordulva mondta.

— Majd meglátod, hogyha lejössz hozzám látogatába, hogyan kell kezelni a vendéget.

— Már megint személyeskedel — vágott vissza Putnik.

Erre Szücs Laci gyorsan meghívott bennünket Sopronba, hogy bebizonyítsa magyaros vendéglátását.

— Az összes költségeket én fedezem és pástétommal foglak etetni benneteket.

Majd sokkal halkabban hozzátette: — 24 filléres pástétommal.

Nem sikerült a tisztek szerenádjá

Két óra volt mire hazakerültünk a szállodában. Alig hogy lefeküdtünk, a folyosóról sarkantyuk pengése és halk vitaközös hallatszott be. Kitűnt, hogy a helyőrség tisztjeinek nagyon megtetszett Cigánybáróban Saffi, a cigánylány és szerenádot akartak adni neki. Saffit, Radnóthy Éva alakította, a tisztek azonban azt hitték, hogy ezt a szerepet Rácz Tilda, a vendégművész játszotta. Tévedésük csak akkor derült ki, amikor kinyitott Rácz Tilda ajtaja és hálópizsamájában megjelent a Cipra cigányasszony megszemélyesítője.

Mondanunk sem kell, hogy a tisztek az első meglepetésen túlesve, létörtén távoztak.

BALLAY SANDOR

Fogadjuk szívesen a ronggyűjtő leventéket

Nagyvárad. Saját tud. Háboruban álló országunk nyersanyagellátásáért küzd a belső front, amelynek szerepe éppen olyan fontos, mint a messze harcmezőkön küzdő honvédeké. A legfelsőbb helyekről naponta hangzanak el az intő felhívások, amelyek arra mutatnak rá, hogy az ország minden polgára, minden lakosa ma kötelességét teljesítő katonaként a belső arcvonala egyik legfontosabb ténykedése a textilhulladékok gyűjtése. Az ország határaitól több mint ezer kilométerre a határok védelméért harcoló hős honvédeinket támogatnunk kell azáltal, hogy a háztartásainkban föllelő legkézzel elérhető textilhulladékokat az anyaggyűjtés részére ajánljuk fel. Július 6 és 11-ike között elindul Nagyváradon is a leventék fűrge serege, felkeresik a háztartásokat, hogy összegyűjtsék a föllelő legkézzel elérhető textilhulladékokat. A fel-

ajánlott textilhulladékokért 30 fillért fizetnek kilogrammonként, ha pedig a felajánló nem kíván ellenszolgáltatást, úgy ezt az összegét Honvéd Levente Alapjára fizetik be. Ez esetben is azonban a leventék írásban igazolják az átvett mennyiséget.

Fogadjuk tehát valamennyien szívesen és örömmel leventéinket, készítjük elő számukra a textilhulladékokat, mert ezzel — amellett, hogy értékelennék tartott hulladékaikért még pénzt is kapunk — honvédségünk hős harcait is támogatjuk és a belső frontot erősítjük.

A ronggyűjtés sorrendje:

Nagyvárad. Saját tud. Az országban először Szegeden rendezték meg a rongynapokat, ahol 3 vagon rongy gyűlt össze. A második Kolozsváron volt itt 2 vagon gyűlt össze. Mi vagyunk rendezésben a harmadik helyen és ismerve városunk hazaszeretettel és áldozatkészségét, gyűjtés tekintetében minden bizonnyal az első helyen leszünk. Minden háztartásban akad rongy, amit már nem használhatunk semmire: rézes harisnya, elnyútt fehérneműk, posztó darabok, használatlan szövetek, rossz kárpatok, szék, nyakkenők, már elhasznált

török és sűrű rongyok, pakrc és szőnyegdarabok, molyos ruhák stb. Ezek a háztartásban ugyanis csak lórnok, a jelenlegi anyaghiányban pedig mint nyersanyag, első helyen áll. Ebből látjuk is egy a fronton harcoló katonánkat, mint belső szükségleteinket. Németországban egyetlen napon 4000 vagon téli ruhacemü gyűlt össze). Mi nem kérünk hasznavehető dolgot, csak rongyot. Ezt sem ingyen, mert leventéink 30 fillért fizetnek minden kiló rongyért, azonban ha valaki ajándékba adná úgy annak ellenértékét a leventék javára fordítják.

A gyűjtést a következő sorrendben tartják meg:

7. é. az olasz rész. Bunyitay-teleppel, Bólyi, Katalin- és Nigesz-teleppel.

8. é. Újváros felső része, Mezev Mihály-utcától, Nagypiac-tér, Károlyváros és Velence.

9. é. Újváros középső része, Kővarossal és Óssi-teleppel.

Felkérjük tehát főképpen a város házasszonyait, hogy a körzetben rendezendő rongynapokon szíveskedjenek otthon tartózkodni és a háztartásukban levő rongyot előkészíteni, hogy háztartásukban levő rongyot előkészíteni, hogy leventéink ne álljanak sokáig, mivel várakozás esetén kiesőbb körzetük nagysága miatt nem tudnák hivatásukat kellőképpen ellátni.

A 74.400—1941. Ip. M. sz. rendeletben foglaltak ellátásra alakult Textilhulladékok Beszerző Részvénytársaság, IV. körület 2. körzeti megbízott.

Panaszkodik a filmszakma a magyar filmsztárok túlzott anyagi igényei miatt

A Filmkamara hivatalos lapja legújabb számában vezércikk keretében foglalkozik a magyar filmszakma egyik égetően aktuális kérdésével, a reziköltségek folytonos emelkedésével. Nagy áldozatkészséggel és kitarító lelkesedéssel folytatott munkával a magyar filmipar elérte azt, hogy az európai filmtermelésben a harmadik helyre került. Ezt az előretörést és a magyar filmtermelés további sikereit erősen veszélyezteti az a körülmény, hogy a filmgyártási költségek tetemesen emelkednek és ebben az emelkedésben a legfőbb szerepet a filmsztárok túlzott anyagi igényei viszik. Ma már 250.000 pengőn aluli költséggel nem lehet magyar filmet előállítani, pedig nem is olyan régen 100.000 pengő körül, vagy azon alul mozgott egy-egy játékfilm költségvetése. Ma az a helyzet, hogy egyes népszerű filmsztárok egyetlen szerepért 40.000 pengőt is követelnek és nem is akad nevesebb filmszínész, vagy filmszínésznő, aki 10—15.000 pengőn alul szerepet vállalna. Ilyen körülmények között, ha csak 3—4 valamirevaló népszerű színész szerepel egy filmgyűjtésben, több mint 100.000 pengőt tesz ki a színészek gázsija. Ezt a hatalmas költséget a magyar film nem bírja el. A gyártók most választást előtt állnak. Két megoldás között kell választaniuk. Vagy nem gyártanak filmet a nagy költségek miatt, vagy mellőzik a túlzott igényű sztárokat és új színészeket keresnek. A filmipar tényezői az utóbbi lehetőséget választják és már több megállapodás is történt kevésbé ismert művészek vezető filmszerepben való felléptetésére, sőt eddig névtelen tehetségek felfedezésére. (Magy. Tud.)

Olvassa és terjessze a Magyar Lapokat

Könyvet, papírt, írószereket

Kőrösi János

új könyv- és papírkereskedésben

vásároljon. Előzékeny, pontos kiszolgálás. Nagyvárad Rákóczi-ut, Széchenyi-tér sarok. Telefon: 30-04.

Arany-, ezüst-, briliáns tárgyak, svájci anker órák vétele, eladása, szakszerű alakítása, javítása **Ács Tibor.** Széchenyi tér 6.

SPORT

Hatalmas érdeklődés előzi meg a Szeged-NAC találkozót

Az Erzsébetligeti pályán kerül sorra a találkozó

(Nagyvárad.) Vasárnap igazi sportcsemegében lesz része a váradi futballrajongóknak. A városunkban szereplő Szeged FC. amely tulajdonképpen a Tisza-parti főváros válogatottjának tekinthető. „nemes” ellenfelet ígér csapatunknak. A NAC vezetője mindent elkövet, hogy a vendégek váradi kirándulása minden szempontból kifogástalan legyen, a fiúk pedig fogadkoznak, hogy útravalóval meg ők látják el a pirosfeketéket.

— Ez jogos a tavaszi mérkőzés után — mondja Domján, ha pedig egyszer

ő is megszólal, az csak úgy lehet. A zöldfehérek pénteken levezető erőnléti edzést tartottak, amit a szokásos fürdő és masszázs követett. A csapat felállítása a Gamma elleni lesz azzal a módosítással, hogy felidőnként cserével egy-két fiatal is szóhoz jut.

Sportkörökben hatalmas érdeklődés előzi meg a holnapi nagy összecsapást és joggal várhatunk arra rekord közönséget. A mérkőzés az Erzsébetligeti pályán zajlik le fél 6 órai kezdettel.

Új kerékpárok részletre is. Javítások olcsón **JAKAB** műszerésznél Kossuth-u 5. Tel. 23-30.

Ujabb atlétikai versenyt rendeznek vasárnap a leventék

(Nagyvárad.) Vasárnap reggel 8 órai kezdettel újabb atlétikai versenyt rendeznek a nagyváradai leventék. Ennek célja, hogy a kolozsvári hadtestbajnokságra a már kiválasztottakon kívül a legjobb gárda kép-

viselhesse Nagyvárad fiatalságának színeit. A vasárnapi viadalon valamennyi atlétikai ágban indulnak a versenyzők.

A jelek szerint igen jó eredmények várhatók az Erzsébetligeti salakján.

Férfi ruhákat használtak, legjobb áron vehet, eladhat **MOLNÁR** használtruha üzletében Bemér-tér 1. (udvarban.) Hívásra házhoz jövök.

RÁDIÓ

VASÁRNAP, JULIUS 5.
Budapest I.

- 8.00 Fohász. Szózat. Reggeli zene.
8.45 Hírek.
9.00 Népénekes szentmise a Szent Flóriánról elvezetett budai görög katolikus magyar plébániatemplomból. A szentbeszédet Puskás Lajos segédlelkész mondja.
10.00 Egyházi ének és szentbeszéd a Koronázó Főtemplomból. A szentbeszédet Körtvélyessy-Linzenbold Ferenc hittanár mondja.
11.15 Evangélikus istentisztelet a Bécsi kapu-téri templomból. Igét hirdeti Szabó József győri lelkész.
12.15 Levente-műsor.
12.55 Szabasztopol két ostroma. Oláh György előadása.
13.10 Melles Béla-zenekar.
14.00 Gramofonlemez.
15.00 A Földművelésügyi minisztérium rádióelőadásorozata.
15.45 Balázs Gyula magyar nótákat zongorázik.
16.00 Az Országos Közegészségügyi Intézet közleménye.
16.10 Operatárszettek.
16.40 Közművelődési előadásorozat.
17.20 Szórakoztató zene.
18.10 Erdélyi képek. Báró Kamény János előadása Marosfőről.
18.35 Stefániai Imre és Lászlóffy Margit kétfonórás hangversenye.
19.20 Toki-Horváth Gyula cigányzenekara muzsikál.
20.30 Ósbudavártól a Kivánsághangversenyig.
22.10 Szórakoztató zene.
22.15 Inczéne.

Budapest II.

- 18.15 Boldog Margit, a misztikus lele.
19.00 Folyamérők szalonzenekara.
20.00 Folyamérők szalonzenekara.

Dr Szunyogh Xavér Ferenc előadása.
18.55 Szórakoztató zene.
19.35 Zöldy Sándor hegedül.
20.00 Hírek.
20.10 Manon. Daimú öt felvonásban.

HÉTFŐ, JULIUS 6.

Budapest I.

- 6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
10.15 Szórakoztató zene.
11.20 Banyák Kálmán hegedül.
11.40 Inczé Gábor dr előadása.
12.10 Országos Postászenekar.
13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
14.00 Ilinczy László szalonzenekara.
15.20 Korényi Aladár cigányzenekara.
16.15 Halász Gyula előadása.
17.15 A Légóalmi Csoporthónokság közleménye.
17.30 Lampart-dalkör.
17.50 Boldoggáavatás a Szent Péter-templomban. Felolvasás.
18.05 Szalonötös.
18.30 Kinizsi Andor vidám csevegése.
18.50 Berlini Filharmonikusok.
19.20 Adalbert Schultz-Norden felolvasása.
19.30 Mecseki Rudolf és Szőnyi Jenő kétfonórás jazzműsora.
19.50 Tigrisbesszu. Hangjáték.
20.10 Operaházi zenekar.
22.10 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
23.25 Weidinger Ede szalonzenekara.

Budapest II.

- 18.20 Markó Árpád nyugállományú ezredes előadása.
19.15 Szalonötös.
19.20 Bohuniczky Szefi elbeszélése.
20.00 Hírek.
20.10 Hírek.
21.10 Szeged FC. elleni mérkőzés.
22.00 Folyamérők szalonzenekara.

KEDD, JULIUS 7.

Budapest I.

- 6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
10.15 Székesfevárosi Tuzoltózenekar.
11.20 Zenekari művek.
11.40 Divattudósítás.
12.10 Szórakoztató zene.
13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
14.00 A Szent István 3. honvédegyezred zenekara.
15.20 Sovinszky László szalonzenekara.
16.15 Gyermekdelután.
17.15 Szecsődi Irén és Farkas László énekel, kísér Farkas Béla cigányzenekara.
18.00 Gesztelyi Nagy Zoltán előadása a hajózás fejlődéséről.
18.25 Vécsey Ernő jazz-együttese.
18.50 Kegyes Szent László király. Irta dr. Pethes László. Felolvasás.
19.20 Horváthné Veöreös Julia zongorázik.
19.40 A kecskeméti Katona József irodalmi Társaság estje.
20.10 Vidám est a Fényes Cirkuszban.
22.10 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
23.25 Lovászi Ferenc cigányzenekara.
23.50 Olasznyelvű előadás a debreceni

APRÓHIRDETÉSEK

Lakás

2 szoba-konyhás lakást keresek a külváros környékén azonnalra. Cim a kiadóban. 653

Adás-vétel

Eladó 3 szobás összkomfortos ház, azonnal beköltözhető. Több kisebb-nagyobb házak, telkek, zölök eladók. — Tatyné, Szilgigeti-u. 12.

Eladó 80 pengőért asztalszék és egy tiszta 25 literes boroshordó. Nagytétele utca 10. (Gerliczy-utcai vasúti átjáróhid fölött).

Eladó ház Varju-utca 29. több lakással és üzlethelyiséggel 7000 pengőért. Érdeklődni: Lahner György-u. 29. 667

Eláruló bédét megvételre keresek. Timár-u. 7. 675

Komplett keményfa barna hálóbutor, íróasztal, konyhaszekrény háztartási ingóságok eladók. Tompa Mihály-utca 67. alatt. 674

Háznyulakát, lehetőleg nagy fajtát, tenyésztésre alkalmasat veszik. Címlet kiadóba kérek. 670

Jókarban levő marokrakó aratógép eladó. Váradszőlőse, Rákóczi-ut 15. 669

Jégszekrény 3 ajtó 120x110 jó állapotban olcsón eladó. Sipos, Sándor-u. 11. 668

Alig használt, jó állapotban lévő 175 kcm. motorkerékpár eladó. Megtekinthető Kovács rádióüzlet. Alapi-u. 2. 652

Zöldbabot minden mennyiségben vásárol a Vegyi- és Élelmiszeripari r. t., Anyos Pál-u. 2-6. 663

Modern diófaháló, keveset használt keresek megvételre. Címeket „Készpénz” jellegére Rudolf Mosse hirdetőirodába, Bazár-épület. 655

Különféle

Aradi házat elcserélnék Nagyváradival, körülbelül 30.000 pengő értékben. Érdeklődni lehet dr. Dobay-dr. Könyves ügyvédi irodában, Szaniszló-u. 4. 666

5000-20.000 pengővel társulnék. Címlet üzlet, megjelölésével „Keresztény tőke” jellegére a kiadóba. 673

Paragázzal poloskát, molyt, tetveket, azok petéit falból, padozat alól, butorból, felelősséggel irtja, Paragáz szolgálat. Szilgigeti-utca 7. szám. Telefon: 21-03. 664

Magyar Lapok

Jó egészségi háskötőre, főzőre, melltartóra van szüksége? Gyomor-, vese-, máj- és méhsüllyedés, áldott állapotban, gyermekágy és operáció után a legjobbat rendelheti olcsó árért: **KOVATS SANDORNE** orvosi háskötő készítőnél, aki elismert specialista. Szent Gellért u. 10. szám. (Nílgesz-telep)

Nyári Egyetemről.

Budapest II.

- 18.00 Ruszin hallgatóinknak.
18.25 Mezőgazdasági felőra.
18.50 Vécsey Ernő jazz-együttese játszik.
19.45 Horváthné Veöreös Julia zongorázik.
20.00 Hírek.
20.10 Ügetőversenyeredmények.
20.20 Emlékezés XIII. Leó pápára. — Tersztenyák László előadása.
20.50 Wagner művek.
22.00 Gallai-Gaibel Sándor és Mörz László verseikből adnak elő.
22.20 A Rádiózenekar műsorából.

Brandisz magánnyomozó iroda nyomoz, megfigyel, informál. Nagyvárad, Hodosy-u. 30. 614

Egy forgalmas fűszerkereskedés be rendezésével, áruval átadó Gr Tisza István-u. 3. 658

6 lónak a trágyáját ingyen adom, ha elhordja. Erdélyi „Concordia”. 662

Raktár helyiségek kiadók. Gilányi-ut 93. Értekezni: Makra Viktornál, Mészáros-u. 2. 661

Vállást keres

Érettségizett 20 éves római katolikus vallású leány állást keres. Gépir, gyorsír, könyveléshez is ért. Címlet „Sürgős” jellegére a kiadóba. 659

4 középiskolát végzett 25 éves római katolikus vallású fiatalember állást keres. Gépir, könyveléshez is ért. Címlet a kiadóba kér „Elsejéj” jellegére. 660

Jobb keresztény fiú portási, irodaszolgái vagy bármily munkát elvállal, vidéken is. Széll Lajos, Déva-u. 18. Nagyvárad. 654

Családos molnár állást keres, malomzat minden ágában szakember. — Deák József, Mária-utca 39. Nagyvárad

Menekült keresztény leány kizsálgálonak ajánkozik, rövidtáru szakmában gyakorlattal. Bajogh Emma, Lázár Vilmos-u. 10. 603

Állást nyec

Kádársegédet állandó munkára felvesz Orosz József, Szeged, Kálvária-utca 32. 677

Megbízható gyermekszertető mindenféle bizonyítványokkal felvétetik. Szilgigeti-utca 20 I. 8. 672

Önálló villanyszerelőt keres itteni iparvállalat. Ajánlatok „Megbízható munkaerő” jellegére a kiadóba kértnek. 671

Elveszett

Elveszett vasárnap az Ezredévi Emléktéren Missale c. imakönyv. Becsületes megtaláló kéretik adja be a „Nagyvárad” kiadóhivatalába, Szilgigeti Dézse-utca 8. 646

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó: **Dr. Paál Árpád** **Dr. Scheffler Ferenc** Szent László-nyomda Rt. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. kizsálgálon Nagyvárad, Szilgigeti Dézse-utca 5. szám.